

Tutu nuu' ña ni ke'i San Pablo kua'an nda'a' ne ini xini Jesús, ne ndiee' ñuu Corinto

Ti'vi' ra cha'an' nia

¹ Yu'u nduu' Pablo, te ni kana Ndiosí xa'a' a ña kuní mii' a te kunduu' i te tianu' Jesucristo sania'á ichi' a. Ti'vi' yu'u xiin' ñani' e' Sóstenes ² cha'an' sakuu' ndo'ó, ne nakayá xa'a' Ndiosí, ne ndiee' ñuu' Corinto, ne ndoo nuu' Ndiosí xa'a' ña ni xaa Cristo Jesús. Te ni kana a ndo'ó te kunduu' ndo' nditi'a a xiin' sakuu' ne yivi', ne ndiee' mii' ka iin yivi', ne nakuni ña Jesucristo nduu' xto'o nia ndee naa nduu' tu a xto'o yoo'. ³ Na sañu'u' na Ndiosí, yuva' e', xiin' xto'o e' Jesucristo, ndo'ó, te na taxí tu a ña maní' koo xiin' ndo'.

Taxi' Pablo ña chindani Ndiosí

⁴ Saa kivi' taxi' i ña chindani Ndiosí e' xa'a' ndo', te sakan' tu xa'a' a ña ndani' mii' Ndiosí ndo'ó ni xaa Cristo Jesús. ⁵ Kuachi' ndii ña jaan' ni xaa sakan', te ni sañu'u' va Ndiosí ndo'ó xiin' ña chuun va ndo' sania'á ndo' tu'un a, te ni taxí tu a ña ndichi va ndo'. ⁶ Te xiin' ña jaan' nia'á ndo' ña ni tuxi' va tu'un va'a, ña ni sania'á ndu ndo'ó xa'a' Cristo, nimá ndo'. ⁷ Xa'a' a jaan' na koo' ka ndee iin ña chuun va ña xaxa' Ndiosí nuu' e' kuní nuu' ndo'ó ña ndiatu' ndo' kii' xaa' kivi' ña nandiko' xto'o e' Jesucristo. ⁸ Ndiosí tu taxí ndiee' ndo' te kuita ni'i ndo' nuu' ichi' a ndee so'o' ndi'i', sakan' te koo' xa'a' ña kuvi sanandiko' a ndo'ó kii' xaa kivi' ña kixin xto'o e' Jesucristo jaan'. ⁹ Sakan' ña Ndiosí ndii, xachuun' ndaku a, te suvi a ni kana ndo'ó te iin ndaa' nduu' ndo' xiin' xto'o e' Jesucristo si'e a.

Vä'a nata'vi' ta'an' ne ndikún ichi' Jesús

¹⁰ Ñani ta'an' i, xiin' ndiee' xto'o e' Jesucristo ka'án nda'vi i xiin' ndo' ña nakuita kuento ndo', te näta'vi' ta'an' ndo'. Süü' jaan' ndii kundiee mani' ndo', te iin kachi kanini ndo', te iin kachi tu ña'a chituní ndo' xa'a'. ¹¹ Ka'án i sakan' xiin' ndo', ñani ta'an' i, sakan' ña xini i kuento xaa' ne vi'e Cloé ña nata'vi' ta'an' ndo'. ¹² Sakan' ña sava ndo' ka'án ndii, kuenta Pablo nduu' ndo', te sava tu ndo' ka'án ndii, kuenta Apolos nduu' ndo', te sava ni tu ndo' ka'án ndii, kuenta Pedro nduu' ndo', te sava ka tu ndo' ka'án ndii, kuenta Cristo nduu' ndo', kachi ndo'. ¹³ ¿Ñáá xanini ndo'ó ndii, ni nata'vi' Cristo? Uun, ¿ñáá xanini ndo' ndii, Pablo ni xi'i nuu' krusín xa'a' ndo'? Uun, ¿ñáá kuenta Pablo ni chichi ndo'? ¹⁴ Taxi' i ña chindani Ndiosí ña ndee iin ndo'ó ni sakuchi' i kuenta Jesús. Süü' jaan' ndii Crispo xiin' Gayo kuiti' ni sakuchi' i kuenta Jesús. ¹⁵ Sakan' na kuii' ndee iin ne yivi' küvi ka'an ña ni chichi nia kuenta i. ¹⁶ Ni sakuchi' tu i ne vi'e Estéfanos kuenta Jesús. Ndisu náka'an' i naa' ni sakuchi' i inga ka ne yivi'. ¹⁷ Kuachi ndii ni tianu' Cristo yu'u te sakuchi' i ne yivi' kuenta a, süü' jaan' ndii ni tianu' a yu'u te ka'an ndoso' i tu'un va'a nuu' ne yivi'. Te süü' xiin' tu'un ndichi ni xaa i ña jaan', sakan' te chindiaa ya'vi' i ña ni xi'i Cristo nuu' krusín.

Cristo nduu' ña ndiee' Ndiosí, te suvi tu a nduu' ña ndichi a

¹⁸ Sakan' ña tu'un va'a ña ka'án xa'a' ña ni xi'i Jesús nuu' krusín xa'a' kuachi e' ndii, ña siki' nduu' a nuu' ne kua'an mii' ndoñu'u' nimá nia. Ndisu nuu' yoo, ne xa ni kaku nuu' kuachi e' ndii, ña ndiee' Ndiosí nduu' a. ¹⁹ Naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án a ndii:

Sandoñu'u' i ña xini tuní te yivi' te xini tuní,
te saxioo tu i ña kundani te xini tuní jaan'.
Sakan' kachi a.

²⁰ Xa n̄i sasana' ndoo' Ndiosí ña xini tuní ña yoo iin yivi' yo'o', naa kuu' te kumi' ña xini tuní jaan', xiin' te sania'á ña ndichi, xiin' te kani ta'an' kuento xa'a' ña ndichi jaan'. ²¹ Kuachi ndii, xiin' ña xini tuní Ndiosí n̄i xindoó nimá a ña kōo' kivi' kuni n̄ia nuu' a xiin' ña xini tuní ña yoo iin yivi' yo'o', süu' jaan' ndii n̄i xindoó nimá a ña sakakú a ne in̄i xini ña sania'á ndu'u, tee' ndee ña siki' nduu' a nuu' sava ne yivi'. ²² Kuachi ndii, ne ta'an' ndu, ne judío ndii, kuni kuni n̄ia chuun ka'nu' te kuvi kandixa' n̄ia. Te ne tuku' ndii, kuni kuni so'o n̄ia ña ndichi te kuvi kandixa' n̄ia. ²³ Ndee saa kan̄i ndii, xa'a' a ña n̄i xi'i Cristo nuu' krusín ka'án ndoso' ndu. Te tu'un yo'o' ndii, sanasaá' va a ne judío, te nuu' ne tuku' ndii, siki' kuiti' nduu' a. ²⁴ Ndisu nuu' yoo', ne n̄i kana Ndiosí nuu' ichi' a ndii, Cristo jaan' nduu' ña ndiee' a, te nduu' tu a ña ndichi a, kōo' a xaa' naa' ne judío nduu' e', uun naa' ne tuku' nduu' e'. ²⁵ Kuachi ndii, tee' ndee siki' kuiti' nduu' tu'un Ndiosí jaan' nuu' ne yivi', ndisu ña ndichi ka nduu' a te sakan' sakuu' ña xini tuní ña yoo iin yivi' kaa'. Te ña xaa' Ndiosí, te tuu ne yivi' ña kōo' ña ndiee' a ndii, ndiee' kua'a' ka a te sakan' ña ndiee' ña kumi' ne yivi' iin yivi' yo'o'.

²⁶ Chuun xa'a' ndo' ña kij' n̄i kana Ndiosí ndo'ó nuu' ichi' a ndii, ndia'vi' kuiti' ndo' nduu' ne ndichi nuu' ne yivi' iin yivi', te ndia'vi' tu ndo' nduu' ne ndíachuun', uun ne iin kuu' xiin' ne ka'nu'. ²⁷ Sakan' ña n̄i nakaxin Ndiosí ne naa' kuu' tuu ne yivi' iin yivi' te saka'an' a ne tuu ña ndichi n̄ia. Te n̄i nakaxin tu a ne nda'vi so'o' tuu ne yivi' iin yivi' te saka'an' a ne tuu ña yoo ndiee' n̄ia. ²⁸ Te n̄i nakaxin n̄i tu Ndiosí ne nda'vi va kuu', xiin' ne küni koto ne yivi' nuu', xiin' ne kuäsa' kuní xachi' tuu ne yivi' iin yivi', sakan' n̄i xaa a te saka'an' a ne tuu ndii, ne ka'nu' nduu' mji' n̄ia. ²⁹ Sakan' n̄i xaa Ndiosí te ndee iin ne yivi' küvi sañuñu' xiin' mji' nuu' a. ³⁰ Mji' Ndiosí n̄i ndasaiin ndo'ó xiin' Cristo Jesús, te xa'a' ña n̄i xaa a ndii, nduu' e'

ne ndichi, te nduu' tu e' ne ndaku nimá nuu' a, te nduu' tu e' nditia a te saa e' ña kuní a, te sakan' tu ni sandoó ndiká a yoo' nuu' kuachi e'. ³¹ Sakan' ni xaa Ndiosí sakan' ña naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: “Naa' kuni ka'an ninu yoo ka ndii, na ka'an ninu ña xa'a' ña ni xaa xto'o e' Ndiosí xa'a' ña”, kachi a.

2

Ka'an Pablo ña ni xi'i Cristo nuu' krusín xa'a' kuachi e'

¹ Ñani ta'an' i, sakan' na kii' ni xa'an ka'an ndoso' i mii' ndiee' ndo' tu'un ña ni natiin i nda'a' Ndiosí ndii, ni tiin' i tu'un ña xasuvi', ni ndee ni tiin' tu i ña ndichi. ² Süu' jaan' ndii ni chituní i ña ka'an i xiin' ndo' xa'a' Jesús kuiti' xiin' xa'a' ña ni xi'i a nuu' krusín xa'a' kuachi e'. ³ Te ni yoo ndiee' i, te ndee kisi' vi' a yu'u ña yi'vi i kii' ni xika i mii' ndiee' ndo' jaan'. ⁴ Te kii' ni ka'an ndoso' i tu'un va'a xa'a' Jesús nuu' ndo' ndii, ni tiin' i tu'un ña xasuvi' ña ndichi ne yivi' iin yivi' yo'o'. Süu' jaan' ndii ña ndiee' Espiritu Santo ni ña' ndo'ó xiin' tu'un ña ni ka'an ndoso' i jaan'. ⁵ Sakan' te kotiin ndiaa ña ini ndo' xini ndo' Jesús jaan' ña ndiee' Ndiosí, te kotiin ndiaa a ña ndichi ne yivi' iin yivi' yo'o'.

Kumi' e' ña ndichi xaa' Espiritu Santo

⁶ Ndisu ka'an ndu xiin' ña ndichi nuu' ne xa ita' ni'i nuu' ichi' Jesús. Te ndii, ña ndichi ña ka'an ndu jaan' ndii, süu' ña ndichi iin yivi' yo'o' nduu' a, ni ndee süu' ña ndichi ne xini tuní xa'ndia chuun' iin yivi' yo'o' nduu' a. Ne jaan' ndii, xa kua'an ndoñu'u' ña. ⁷ Te ndu'u ndii, sania'á ndu ña ndichi ña ni yoo si'e, ña xini mii' kuiti' Ndiosí ndee kii' tia'an kasa'a a iin yivi', ña ni chituní a xa'a' e' te natiin e' ña ndatun' saa a. ⁸ Te ña ndichi jaan' ndii, ndee iin te xa'ndia chuun' iin yivi' yo'o' ni kundani a. Sakan' ña naa' ni kundani ra a ndii, kä'ni' ra xto'o e', ña ndatun'

koo' chukuu', nuu' krusín. ⁹ Te ndii, naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án a ndii:

Ña'a ña köo' kivi' ni xini nduchi' nuu' ne yivi',

xiin' ña köo' kivi' ni xini so'o ña,

xiin' ña köo' kivi' ni xanini ña nduu' ña ni xava'a Ndiosí xa'a' ne ndani ña'a'.

Sakan' yoso' a. ¹⁰ Ndisu ni satuví Ndiosí sakuu' ña jaan' nuu' e' ni xaa Espíritu Santo, sakan' ña Espíritu Santo jaan' ndii, xini a sakuu' ña yoo' si'e ndee maa' nimá Ndiosí.

¹¹ Kuachi ndii ndee iin e' xini saa xanini inga ne yivi', süu' jaan' ndii iin ndaa' mii' ña xiin' nimá kuiti' ña xini yoo' nduu' a xanini ña. Sakan' tu ndee iin e' xini yoo' nduu' a xanini Ndiosí, süu' jaan' ndii Espíritu Santo kuiti' nduu' ña xini ña xanini a.

¹² Te yoo' ndii, ni natiin e' espíritu ña nduu' kuenta iin yivi' yo'o', süu' jaan' ndii ni natiin e' Espíritu ña kuaxi nda'a' Ndiosí te kuví kundani e' sakuu' ña ni samani' a yoo'. ¹³ Te sania'á ndu xa'a' ña jaan' xiin' tu'un ña sania'á Espíritu Ndiosí ndu'u, te süu' sania'á ndu a xiin' ña xini tuni mii' ndu. Süu' jaan' ndii xiin' tu'un ña natiin' ndu nuu' Espíritu Santo sania'á ndu xa'a' ña ka'án xa'a' Ndiosí.

¹⁴ Ndisu ne yivi', ne köo' Espíritu Santo naá nimá ndii, kuví natiin ña ña sania'á Espíritu Santo jaan', sakan' ña nuu' ne jaan' ndii, siki kuiti' nduu' a, te ni ndee kuví tu kundani ña a. Sakan' ña ne naá Espíritu Santo nimá kuiti' kuví kundani ña jaan'.

¹⁵ Sakan' ña ne naá Espíritu Santo nimá ndii, kuví nakuni ña sakuu' ña'a, ndisu ne jaan' ndii, ndee iin ne yivi' kuví nakuni ña'a'.

¹⁶ Naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án a ndii: “Köo' xini ña xanini xto'o e' Ndiosí, te köo' tu kuví sania'á ña'a'”, sakan' yoso' a. Ndisu kundani yoo' ña jaan' sakan' ña xanini e' saa xanini Cristo.

3

Xachuun' inga' Pablo xiin' Apolos nuu' Jesús

¹ Nani ta'an' i, ni kuvi ka'an i xiin' ndo' ndee naa xaa' i xiin' ne xa xaa' ña kuní Espíritu Santo. Süu' jaan' ndii ni ka'an i xiin' ndo' ndee naa ne xaa' ña ka'an nimá mii', uun ndee naa ne kuañu'u nuu' ichi' Cristo. ² Ni sania'á i ndo'ó ña xaku vixi kuiti' ndee naa xaa' e' xiin' ne kuañu'u ne chichin', ña sako'o' e' nia lechin kuiti', te täxi e' kaxi' nia ña xaxi' naa ña xaxi' yoo' ne xixa. Sakan' ni xaa i sakan' ña ndo'ó ndii, ni kuvi natiin ndo' ña ndichi xa'a' Ndiosí, te tia'an kuvi natiin ndo' a ndee vitin, ³ sakan' ña kusaa' xaa' ka ndo' ña ka'an nimá mii' ndo', naa kuu' ña kuiñu ndo', xiin' ña kani' ta'an' ka ndo' kuento, xiin' ña nata'vi' ta'an' ndo'. Te xiin' ña jaan' nia'á ndo' ña kusaa' nduu' ka ndo' ne xaa' ña ka'an nimá mii' kuiti' ndo' ndee naa ne yivi' ne xini' yoo Ndiosí. ⁴ Sakan' suu, kii' ka'an sava ndo' ndii: "Yu'u ndii, kuenta Pablo nduu' i", kachi ndo'. Te sava tuku ndo' ka'an ndii: "Yu'u ndii, kuenta Apolos nduu' i", kachi ndo'. Te kii' xaa' ndo' sakan' ndii, iin kachi xaa' ndo' te sakan' xaa' ne xaa' ña ka'an nimá mii' kuiti'.

⁵ ¿Yoo nduu' Pablo, xanini ndo'ó, uun yoo nduu' Apolos, xanini tu ndo'? Ndu'u ndii, te xika' nuu' nuu' Ndiosí kuiti' nduu' ndu, te xiin' ña sania'á ndu ini ndo' xini ndo' Jesús. Ndisu i'in ndu ni xaa ña ni ka'an chuun' xto'o e' Ndiosí xiin' kuiti' ndu. ⁶ Yu'u ni chi'i tu'un a nimá ndo', te Apolos ni koso a, ndisu mii' Ndiosí ni saku'a'nu' a. ⁷ Xa'a' a jaan' na süu' te ka'nu' ka nduu' te chi'i', te ni ndee te kosó. Süu' jaan' ndii mii' Ndiosí nduu' ña ka'nu' ka, sakan' ña suvi a saku'a'nu' ña'a'. ⁸ Sakan' ña te chi'i' xiin' te kosó ndii, iin kachi te nduu' ra, tee' ndee xakoo xakoo ya'vi ra xa'a' chuun' ña ni xaa i'in ra. ⁹ Sakan' ña ndu'u ndii, te xaa' chuun' nuu' Ndiosí kuiti' nduu' ndu, te ndo'ó nduu' ndee naa ñu'u' mii' xachuun' a, te nduu' tu ndo' ndee naa vi'e a ña xa'a a.

¹⁰ Te xa'a' a ña ndani mii' Ndiosí yu'u ndii, ni taxi a kumi' i ña chuun, te nduu' i ndee naa te xa'a vi'e. Xa'a' a jaan' na sakania' i xa'a' vi'e, te tuku te yivi' sakaa' vi'e jaan'. Ndisu kuni a ña koto va'a te sakaa' vi'e jaan' saa sakaa' ra a. ¹¹ Sakan' ña ndee iin ne yivi' küvi sakania' xa'a' inga vi'e mii' xa iin' ña jaan'. Te xa'a' vi'e ña xa iin' jaan' ndii, Jesucristo nduu' a. ¹² Kuachi ndii, xa'a' vi'e jaan' ndii, küvi sakaa' e' xiin' oro, uun xiin' plata, uun xiin' yuu' ndatun', uun xiin' itun', uun xiin' itia, uun xiin' ñuu' nda'a' tun' koko. ¹³ Ndisu i'in chuun ña ni xaa i'in e' natuvi kii' koto kua'a ña'a' Ndiosí kivi' so'o' ndi'i'. Sakan' ña xiin' ñu'u koto kua'a a i'in ña jaan' naa' chuun va'a nduu' a, uun naa' süvi a. ¹⁴ Naa' koo' a ni ndo'o' vi'e ña ni sakaa' yoo ka ndii, natijn nia ña va'a ña taxi Ndiosí nda'a' nia. ¹⁵ Ndisu naa' koko a ndii, ndoñu'u' xachi' chuun ña ni xaa nia. Tee' ndee kaku mii' nia ndii, kundoo' o nia ndee naa ne xka'ndía nuu' ñu'u.

¹⁶ ¿Ñáá xini ndo' ña yukun' Ndiosí nduu' ndo', te naá Espíritu Santo nimá ndo'? ¹⁷ Sakan' ña naa' xika' yoo ka sandoñu'u' nia yukun' Ndiosí jaan' ndii, sandoñu'u' tu Ndiosí mii' ne jaan'. Kuachi ndii, yukun' jaan' ndii, ña su'un nduu' a, te xa mii' ndo'ó nduu' yukun' jaan'.

¹⁸ Küni xa'an' xiin' mii' mii' ndee iin ndo'. Naa' xanini savá ndo'ó ña ndichi ndo' xiin' ña xini tuni iin yivi' yo'o' ndii, kuu ndo' ndee naa ne xini tuni xiin' ña ndichi jaan', sakan' te küvi kunduu ndo' ne xini tuni xna'a nuu' ña ndichi Ndiosí. ¹⁹ Kuachi ndii, ña ndichi ña nduu' kuenta iin yivi' yo'o' ndii, ña küu' kaxi' nduu' a nuu' Ndiosí naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: “Nakasi Ndiosí ne ndichi nuu' ña xini tuni saka mii' nia.” ²⁰ Te ka'an tu a ndii: “Xini xto'o' e' Ndiosí ña ña xanini ne ndichi ndii, ña küu' kaxi' nduu' a”, kachi a. ²¹ Xa'a' a jaan' na va'a kuñuñu' ndo' xa'a' ña ndikún ndo' iin te yivi' iin yivi' yo'o'. Sakan' ña sakuu' ña'a nduu' kuenta mii' ndo', ²² naa

kuu' yu'u, te nduu' Pablo, xiin' te nduu' Apolos, xiin' te nduu' Pedro, xiin' iin yivi' yo'o', xiin' kivi' ñuu, xiin' ña xi'í, xiin' ña xka'ndiá vitiin, xiin' ña xka'ndia nuu' ku'un e' ndii, sakuu' ña jaan' nduu' kuenta mii' ndo'. ²³ Te ndo'ó nduu' kuenta Cristo, te Cristo jaan' nduu' kuenta Ndiosí.

4

Ka'an Pablo xa'a' ña xaa' ra tein ne nakaya xa'a' Jesús

¹ Xa'a' a jaan' na kuní a ña kundani ndo' ña ndu'u ndii, te xika' nuu' nuu' Cristo kuiti' nduu' ndu, te ni sakuiso' chuun' a ndu te sania'á ndu ña xiní mii' kuiti' Ndiosí. ² Te yoo ka ni tiso chuun', te saa nia iin chuun' ndii, kuní a ña nia'a nia ña ne xachuun' ndaku nduu' nia. ³ Yu'u ndii, ndi'ni xachi' i naa' natava' ndo'ó kuenta kuu' i, uun naa' natava' te yivi' kuenta kuu' i mii' xa'nú ra kuachi. Ndee mii' ndii, natava' i kuenta ña kuu' mii' i. ⁴ Ndisu tee' ndee xiní kaxi' i ña naá va'a nimá i ndii, süu' xa'a' a jaan' na nduu' i te ndaku xachi' nimá nuu' Ndiosí. Kuachi ndii xtó'o e' Jesús nduu' ña sana'má yu'u. ⁵ Xa'a' a jaan' na natava' ndo' kuenta kuu' ndee iin ne yivi' ña kuní ka xaa kivi' so'o' ndi'i', süu' jaan' ndii ndiatu' ndo' ndee nandiko' xtó'o e' Jesús. Sakan' ña ña jaan' nduu' ña sanatuví sakuu' ña xaa' si'e e' xiin' sakuu' ña xanini nimá e', te natiin i'in e' ña tiin' ka'nu' saa xata'an natiin e' nda'a' Ndiosí.

⁶ Ñani ta'an' i, ni ka'an i xa'a' ña xaa' Apolos xiin' ña xaa' mii' i xa'a' ña va'a mii' ndo'. Sakan' te kuní ndo' saa xaa' ndu, te ña jaan' kundikun ndo' saa ndo', te saa kuiti' ndo' ña yoso' nuu' tutu Ndiosí, sakan' te ndee iin ndo' sãñuñu' xiin' mii' mii' ña xtani ka ndo' saa xaa' iin ra te sakan' inga ra. ⁷ Kuachi ndii, ¿yoo nduu' ndo'ó, tuu ndo', na natava' ndo' kuenta kuu' te jaan'? Te, ¿yoo nduu' ña kumi' ndo' ni taxi' Ndiosí nda'a' ndo'? Sakuu' a ni taxi a jaan'. Naa' suvi

a ni taxi a ndii, ¿ndichun na xañuñu' xiin' mii' ndo' ndee naa' ni ki'in ndo' a xiin' ña ndjee' mii' ndo'?

⁸ Xanini ndo' ña kōo' a kuní xachi' ka nuu' ndo', te xa vika' va ndo', te xa nduu' tu ndo' ndee naa ne xa'ndia chuun' kuu' nuu', te kuäsa' ka kuní ndu nuu' ndo'. Va'a ya'a naa' sakan', te nduu' xna'a ndo' ne xa'ndia chuun' kuu' nuu', te kuví ka'ndia chuun' na ndu'u xiin' ndo'. ⁹ Kuachi ndii tuu yu'u ndii, ndu'u, te tianu' Jesús sania'á ichi' a ndii, ni xata yukun Ndiosí ndu ndee so'o' ndi'i' ndee naa te xa ni xaa ndei' ña kuví ra. Sakan' ña xa ni nanduú ndu ndee naa ña sii' iin yivi' yo'o' nuu' ángele xiin' nuu' ne yivi'. ¹⁰ Te xa'a' a ña saxinú ndu ña kuní Cristo na nduu' ndu ndee naa te küu' kaxi' nuu' ne yivi', ndisu ndo'ó ndii, ne kuu' kaxi' va nduu' ndo' ni xaa Cristo, kachi mii' ndo'. Ndu'u ndii, kōo' ndjee' ndu, ndisu ndo'ó ndii, ndjee' va ndo' nuu' mii' ndo'. Ndo'ó ndii, xito' ka'nu' ne yivi' ndo'ó, ndisu ndu'u ndii, ndasi' ña ndu. ¹¹ Ndee kivi' vitin ndii, xi'í va ndu soko, te ichí tu ndu tikui, te kuní tu toto ndu, te mii' tu kuu' ne yivi' xiin' ndu, te kōo' tu vi'e mii' ndee' ndu. ¹² Te xavi xava'a ndu xachuun' ndu te tiaku ndu, te kii' kania'a ne yivi' xiin' ndu ndii, ka'án ndu xiin' Ndiosí ña sañu'u' ña'a' a, te kii' mii' kuu' ña xiin' ndu ndii, kundieni ndu xa'a' ña. ¹³ Te kii' kania'a ña xiin' ndu ndii, ka'án va'a ndu xiin' ña. Te ndee vitin ndii, xaa' ña xiin' ndu ndee naa xaa' e' xiin' mi'in' ña yoo iin yivi' kuiti', uun ndee na xaa' e' xiin' ña xa ni ndoo ndoso'.

¹⁴ Süu' ke'i i ña yo'o' te saka'an' i ndo'ó, süu' jaan' ndii ke'i e te chituní i ndo'ó ndee naa si'e mii' i, sakan' ña ndani va i ndo'ó. ¹⁵ Sakan' na tee' ndee kumi' ndo' uxí mií te sania'á ndo'ó ichi' Cristo, ndisu yuva' ndo' ndii, iin ndaa' kuiti' kuu' ra. Te yu'u nduu' yuva' ndo' jaan', sakan' ña suvi i ni ka'an ndoso' tu'un va'a xa'a' Jesús nuu' ndo', te ni natiin ndo' a. ¹⁶ Xa'a' a jaan' na ka'án nda'vi i xiin' ndo' ña kundikun ndo' ña xaa' i. ¹⁷ Xa'a' a jaan' tu na ni ti'vi'

i Timoteo nuu' ndo', te nduu' ndee naa si'e i, te ndani va i, te te yo'o' ndii, xika' ndaku va ra ichi' xto'o e' Jesús. Te yo'o' sanaka'an' ndo'ó saa xika' yu'u nuu' ichi' Cristo xiin' saa sania'a i ne nakayá xa'a' Jesús mii' ka kua'an i. ¹⁸ Ndisu sava ndo' ndii, xa ni kuñuñu' va ndo', te tuu ndo' ña ndee naa koo' kivi' ku'un ka i mii' ndiee' ndo'. ¹⁹ Ndisu naa ni taxi xto'o e' ndii, ku'un achi i mii' ndiee' ndo', te kuni i naa ndixa kumi' xna'a te ñuñu' jaan' ña ndiee' Ndiosí, uun xanu' tu'un nda'vi so'o kuiti' ka'an ra. ²⁰ Kuachi ndii, kii' xa'ndia chuun' Ndiosí nimá e' ndii, süu' tu'un nda'vi so'o kuiti' ka'an e', süu' jaan' ndii nia'a e' ña kumi' e' ña ndiee' a. ²¹ ¿Saa kuni ndo' xaa i mii' ndiee' ndo'? ¿Ñáá kuni ndo' ña xaa i xiin' iin nduku te kutun' i ndo'ó, uun ñáá kuni ndo' ña xaa maso i xiin' ña ndani va i ndo'ó?

5

Ka'an chuun' Pablo ña xta'ni' nja tein nja te xaa' kuachi xiin' si'i' nda'vi ra

¹ Xini i kuento ña yoo iin te yivi', te kumi' musa tein ndo', te ña jaan' ndii, ndee ne tuku' xaa' a, sakan' ña te jaan' ndii, si'i' nda'vi ra ndiaka' ra. ² Te ndo'ó ndii, kusaa' xañuñu' ka ndo' tee' ndee xaa' te jaan' sakan'. Naa' va'a iin yivi' ndii, kusuchi' ini ndo' xa'a' ña jaan', te xta'ni' ndo' te xaa' ña kini jaan' tein ndo'. ³ Te yu'u ndii, tee' ndee koo' i yoo tein ndo' ndii, kanini ndo' ndee naa ndu'u' i xiin' ndo'. Tee' ndee xika' ndu'u' i ndii, xa ni katun' i te xaa' ña kini jaan'. ⁴ Te kii' nakayá ndo' xa'a' xto'o e' Jesucristo xiin' ña ndiee' a ndii, koo tu' nimá yu'u xiin' ndo', te xiin' ña ndiee' xto'o e' Jesucristo ⁵ sanakua'a ndo' te xaa' ña kini jaan' nda'a' ña ndiva'a, te sakan' ndoñu'u' xachi' ña ndioq' ini ñu'u' nde'i ra, te kaku nimá ra kii' nandiko' xto'o e' Jesucristo.

⁶ Te ndo'ó ndii, va'a ña kusaa' xañuñu' ka ndo'. ¿Ñáá xini ndo' ña sie kuiti' yuchi' levadura te saki'ví pachí a

sakuu' ixan' xita' va'a? ⁷ Xa'a' a jaan' na kuxioo ndo' nuu' kuachi' naa ña ni xaa te yivi' jaan', ña nduu' ndee naa yuchi' levadura yata', ña saki'vi pachi' xita' va'a te sativi' a ndo'ó. Te sakan' kunduu ndo' ndee naa ixan' xaa' ña koo' yuchi' jaan' saká xiin'. Te mii' ndo'ó nduu' ndee naa xita' va'a jaan', ña xi xixi' e' kii' nasukú viko' pascua. Sakan' ña Cristo nduu' ndee naa mbee sie, ti' xa'ni' ne yivi' viko' pascua jaan', te ni nasoko' xiin' mii' mii' a xa'a' kuachi' e'. ⁸ Sakan' na kuii' kuni' a ña saka'nu' e' viko' pascua jaan' kuenta Jesús xiin' ña ndoo nimá e' xiin' ña ndixa, te kunduu a ndee naa xita' va'a ti'e' ña koo' yuchi' levadura yata' jaan' saká xiin'. Sakan' ña yuchi' jaan' ndii, nduu' a ndee naa kuachi' xiin' ndee naa ña nia'a.

⁹ Xa ni ka'an i xiin' ndo' xiin' inga tutu ña ni ti'vi' nuu' i ña kundiaka ta'an' ndo' xiin' ne kumi' musa. ¹⁰ Ndisu siyu' xiin' ña ni ka'an i jaan' kuni kachi' i ña kuxioo xachi' ndo' nuu' ne yivi', ne nduu' kuenta iin yivi', naa kuu' ne kumi' musa, xiin' ne ndioo' ini va xa'a' ña'a inga ne yivi', xiin' ne kui'na', xiin' ne xaka'nu' ndiosí saka. Sakan' ña naa kuxioo xachi' ndo' nuu' ne jaan' ndii, kuni a ña kiee xachi' ndo' nuu' ñu'u' iin yivi' yo'o'. ¹¹ Ña ni kuni yu'u' ka'an i ndii, ña kundiaka ta'an' ka ndo' xiin' ne ka'an ña ndikún nia ichi' Jesús, ndisu kumi' nia musa nia, te nduu' tu nia ne ndioo' ini va xa'a' ña'a inga ne yivi', te xaka'nu' tu nia ndiosí saka, te tiin' kuachi' nianí tu nia ne yivi', te nduu' tu nia ne xini, te kui'na' tu nia. Te xiin' ne jaan' ndii, ni ndee kuxi' inga' ndo'. ¹² Kuachi' ndii koo' ndee iin xa'a' ña sana'má yu'u' ne nduu' kuenta iin yivi'. Ndisu ndo'ó nduu' ne kuni' a sana'má ne nduu' kuenta Jesús xiin' ndo'. ¹³ Sakan' ña mii' Ndiosí sana'má ne nduu' kuenta iin yivi' jaan'. Xa'a' a jaan' na xta'ni' ndo' te xaa' ña kini, te ndiaka' si'i' nda'vi jaan' tein ndo'.

6

Nakoꝝ ndo' ña maní' xiin' ta'an' ndo' tein mii' ndo' kii' yoo tu'un kui'e

¹ Kii' yoo iin ndo' tu'un kui'e xiin' iin ne xika' ichi' Jesús xiin' e' ndii, vä'a xaa' ndo' naa' ku'un ndo' nuu' te ndiso' chuun' vi'e kuachi, te tiin kuachi ta'an' ndo', süu' jaan' ndii kuní a ña ku'un ndo' nuu' te xa'ndia chuun' nuu' ne nduu' kuenta Jesús xiin' e', te ka'an ndo' ña jaan' xiin' ra. ² Kuachi ndii, yoo', ne nduu' kuenta Ndiosí, nduu' ne sana'má ne yivi' iin yivi' kivi' so'o' ndi'i'. Naa' sakan' nduu' a ndii, ¿ndichun na küvi ka'nu ndo' kuachi kuali' kuso'o' jaan'? ³ ¿Ñáá xini' ndo' ña yoo' sana'má ndee ángele nuu' ku'un e'? Naa' sakan' nduu' a ndii, küvi ka vi' ka'nu ndo' kuachi ña yoo iin yivi' yo'o'. ⁴ Xa'a' a jaan' na kii' yoo ndo' tu'un kui'e tein ndo' ndii, köo' ndee iin xa'a' ña ku'un ka'an kuachi ndo' xa'a' ta'an' ndo' nuu' te xa'ndia chuun' vi'e kuachi, te ndüu' kuenta Jesús. ⁵ Ka'an i ña yo'o' xiin' ndo', sakan' te kuka'an nuu' ndo'. ¿Saa ka vi' tu köo' ndee iin ne küvi ka'nu kuachi xa'a' tu'un kui'e ña yoo tein mii' ndo' jaan'? ⁶ Sakan' ña süu' kunta'an' mii' kuiti' ndo', süu' jaan' ndii ndee nuu' te xa'ndia chuun' vi'e kuachi, te ndüu' kuenta Jesús, kua'an ndo' kunta'an' ndo'.

⁷ Sakan' na kuii', xa'a' a ña kunta'an' ndo' jaan' kuiti' ndii, nia'á ndo' ña ita' ni'i' ndo' nuu' ichi' Jesús. Ndee va'a ka naa' kundieni ndo' ña saa ka kuu ne yivi' xiin' ndo', te va'a ka naa' kundieni tu ndo' kii' xakui'na' nia ña'a ndo'. ⁸ Ndisu' ndo'ó nduu' ne saa ka kuu' xiin' ne yivi' ndee ne ta'an' ndo', ne nakayá xiin' ndo' xa'a' Jesús, te xakui'na' tu ndo' ña'a nia.

⁹ Saa ka vi' tu tüvi' nuu' ndo' ña ne xaa' ña nia'a ndii, kündüu' nia kuenta ña xa'ndia chuun' Ndiosí. Küni xa'an' xiin' mii' mii' ndo', sakan' ña ne xaa' ña xín ndii, kündiee nia ikan', te sakan' tu ne xaka'nu' ndiosí saka, te sakan'

nī tū nē kumi' musa, tē sakan' nī tū tē yivi', tē sananduu' xiin' mii' ña'a', tē sakan' tū tē yivi', tē kixín xiin' inga tē yivi', ¹⁰ tē nī ndeē nē kui'na', tē nī ndeē nē ndioo' iní va xa'a' ña'a' inga nē yivi', tē nī ndeē nē nduu' nē xini, tē nī ndeē nē tiin kuachi nianí, tē nī ndeē nē xini xa'an' nē yivi', tē na'in' njā xu'un' nē jaan' ndii, ndeē iin nē jaan' kündieē mii' xa'ndia chuun' Ndiosí jaan'. ¹¹ Tē sakan' nī xaā sava ndo'ó nuu' nī kixin. Ndisū vitin ndii, xā nī ndasandoō Ndiosí ndo'ó nuu' kuachi ndo', tē xā nī ndasandū tū a ndo'ó nditiā mii' a, tē nduu' ndo' nē nī xandāku ā nimá nuu' ā xiin' ñā ndiee' xto'̄o e' Jesucristo, tē sakan' tū xiin' ñā ndiee' Espíritu Ndiosí.

Kuxīoō e' nuu' ñā xiin

¹² “Sakuu' nuu' ā kuví saā i”, kachi nē yivi', ndisū süu' sakuu' ā nduu' ñā chindiee' yoo'. “Sakuu' nuu' ā kuví saā i”, kachi njā, ndisū vā'ā taxī e' ñā vikō ni'i' ndeē iin ñā jaan' yoo'. ¹³ Tē sakan' tū ka'án sava njā ndii: “Ñā xaxi' e' ndii, ñā kuní tixin e' nduu' a, tē tixin e' ndii, ñā kuní ñā xaxi' nduu' a”, kachi njā. Ndixā ka'án njā, ndisū sandoñu'u' Ndiosí uvī saa' ñā jaan'. Tē ndii, ñu'u' nde'i e' ndii, süu' nī xa'a' ña'a' xto'̄o e' Ndiosí tē saā e' ñā xiin xiin' a. Süu' jaan' ndii nī xa'a' ña'a' a xa'a' mii' a, tē suvī tū a nduu' xto'̄o ñu'u' nde'i e' jaan'. ¹⁴ Saā nii' nī sanatiaku Ndiosí xto'̄o e' Jesús ndii, nii' sakan' tū sanatiaku ā yoo' xiin' ñā ndiee' a. ¹⁵ Saā kā vi' tū xíní ndo' ñā kuenta Cristo nduu' ñu'u' nde'i e'. ¿Náá xanini ndo' ñā kuví sanduiin e' ñu'u' nde'i e', ñā nduu' kuenta Cristo, xiin' ñu'u' nde'i iin ña'a' ña' xiin? Vā'ā xachi' sakan' ran'. ¹⁶ Saā kā vi' tū xíní ndo' ñā tē sanduiin' ñu'u' nde'i rā xiin' ñu'u' nde'i iin ña'a' ña' xiin ndii, iin ndaa' nanduu' rā xiin' ña'a' jaan', naa yoso' ā nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án ā ndii: “Iin ndaa' ñu'u' nde'i nanduu' uvī saa' njā.” Sakan' yoso' a. ¹⁷ Ndisū nē sanduiin'

xiin' mij' xiin' xto'o e' Jesús ndii, iin ndaa' nanduu' nimá nja xiin' a.

¹⁸ Sakan' na kuu' kunu ndo' nuu' ña xiín, kuachi ndii, ndee ka tuku nuu' kuachi ña xaa' ne yivi' ndii, süu' xiin' ñu'u' nde'i nja xaa' nja a. Ndisu ne xaa' ña kini jaan' ndii, xiin' ñu'u' nde'i nja xaa' nja a. ¹⁹ Saa ka vi' tu xini ndo' ña ñu'u' nde'i ndo' jaan' ndii, nduu' a ndee naa yukun' Espiritu Santo ña ni taxi Ndiosí nuu' ndo', te naá a nimá ndo'. Te süu' ña'a mij' ndo' nduu' ñu'u' nde'i ndo' jaan', ²⁰ kuachi ndii ya'vi va ni cha'vi Ndiosí xa'a' ndo'. Sakan' na kuni a ña saka'nu' ña'a' ndo' xiin' ñu'u' nde'i ndo' xiin' nimá ndo', sakan' ña ña'a mij' a nduu' ña jaan'.

7

Ka'an Pablo saa kuni a kundiee ne yivi' kij' tunda'a' nja

¹ Te vitin kuni nakuiin i ña ni ndatu'un' ndo' yu'u nuu' tutu, ña ni ti'vi' ndo' nuu' i, ña ka'an naa' va'a ña kusun te yivi' xiin' ña'a'. ² Ndisu xa'a' a ña iyo va koyo e' nuu' ña xiin' ndii, tuu yu'u ña va'a ka ña i'in te yivi' ndii, koo ña' si'i' ra, te i'in ña'a' ndii, koo ii' a. ³ Te ii' ña'a' ndii, kuni a ña saxinu ra ña kusun ra xiin' ña' si'i' ra, te sakan' tu ña' si'i' iin te yivi' ndii, kuni a ña saxinu a' ña kusun a' xiin' ii' a'. ⁴ Ña'a' ndii, süu' ña'a mij' a' nduu' ñu'u' nde'i a', süu' jaan' ndii ña'a ii' a' nduu' a. Te sakan' tu te yivi' ndii, süu' ña'a mij' ra nduu' ñu'u' nde'i ra, süu' jaan' ndii ña'a ña' si'i' ra nduu' a. ⁵ Xa'a' a jaan' na ka'an yu'u' ndo' ña kusun xiin' ta'an' ndo'. Ndisu naa' ni ndoo ndo' kuento ña koo ii' ndo' iin xa'a' te ka'an ndo' xiin' Ndiosí ndii, va'a sakan'. Te kij' ndi'i ña jaan' ndii, kuni a ña kusun xiin' ta'an' ni tukuu' ndo', saa iin kij' te samaña ña ndiva'a ndo'ó, te koyo ndo' nuu' kuachi xa'a' a ña kundieni ndo'.

⁶ Sakuu' ña yo'o' ka'an i xiin' ndo' saa tuu mij' yu'u, ndisu süu' iin ña ka'an chuun' i nuu' ndo' nduu' a. ⁷ Tuu

yu'u ndii, va'a ka naa' ndoo iin ndaa' sakuu' ne yivi' ndee naa yu'u, ndisu i'in ne yivi' ndii, ni taxi Ndiosí ña siin' kaka ña iin yivi'. Sava ña ni taxi a ña ndoo mii' ña saa yoo ña, te sava tuku ña ni taxi a ña tunda'a' ña.

⁸ Sakan' na kuii' ka'an i xiin' ne ndiee' iin ndaa', xiin' ne kuaan' ña va'a ka ndoo mii' ña kundiee ña saa yoo ña ndee naa yu'u. ⁹ Ndisu naa' kundieni ña ña ko'o ii' ña nuu' ña kuni kusun xiin' ta'an' ña ndii, ndee chaa' ka na tunda'a' ña te sakan' ña ndiee' va ndo'o' ña xa'a' ña kuni kusun xiin' ta'an' ña.

¹⁰ Ne xa ni tunda'a' ndii, ña yo'o' ka'an chuun' i nuu' ña, ndisu süu' ña ka'an chuun' mii' i nduu' a, süu' jaan' ndii, ña ka'an chuun' xto'o e' nduu' a. Ña ña'a' ndii, kuni a ña nakoo a ii' a'. ¹¹ Te naa' xa ni nata'vi' ta'an' iin ña'a' xiin' ii' a' ndii, na tunda'a' ka a', uun na nakoo ña ña mani' xiin' ta'an' ña. Te sakan' tu tiaa ndii, na nata'vi' ta'an' ra xiin' ña si'i' ra.

¹² Te ña kuni i ka'an i xiin' sakuu' inga ndo' vitin ndii, süu' ña ni ka'an chuun' xto'o e' Jesús nduu' ka a. Naa' yoo iin te ndikún ichi' Jesús xiin' e', te ndikún ña' si'i' ra ichi' Jesús, ndisu xindoó nimá a' ña kundu'u' a' xiin' ra ndii, na nata'vi' ta'an' ra xiin' a'. ¹³ Te naa' yoo iin ña'a', ña' ndikún ichi' Jesús xiin' e', te ndikún ii' a' ichi' Jesús, ndisu xindoó nimá ra ña kundu'u' ra xiin' a' ndii, na nata'vi' ta'an' a' xiin' ra'. ¹⁴ Sakan' ña iin te yivi', te ndikún ichi' Jesús ndii, nduu' ra nditia Ndiosí nuu' a xa'a' a ña ndikún ña' si'i' ra ichi' Jesús. Te iin kachi tu iin ña'a' ña' ndikún ichi' Jesús ndii, nduu' a' nditia Ndiosí nuu' a xa'a' ña ndikún ii' a' ichi' Jesús. Naa' süu' sakan' nduu' a ndii, süu' ne ndoo nduu' si'e ña nuu' Ndiosí. Ndisu nditia Ndiosí nduu' tu si'e ña jaan' vitin. ¹⁵ Ndisu naa' kuni nata'vi' ta'an' ne ndikún ichi' Jesús jaan' ndii, na saa ña a. Sakan' ña ne ndikún ichi' Jesús ndii, kuasa' kande'i' ña kundiaka ta'an' ka ña xiin' ne jaan'. Sakan' ña Ndiosí ndii, kuni a ña kundiee mani'

e'. ¹⁶ Ndo'ó, ña'a', xini ndo' naa' kuein' kuvi sakundikún ndo' ii' ndo' ichi' Jesús. Te ndo'ó, te yivi', xini tu ndo'ó naa' kuein' kuvi sakundikún ndo' ña' si'i' ndo' ichi' Jesús.

¹⁷ I'in ndo' kuní a kaka saa ni ka'an tuní xto'o e' xiin' ndo' kii' ni kana a ndo'ó te kaka ndo' ichi' a. Ña kaa' nduu' ña sania'á i sakuu' xaan' mii' nakayá ne yivi' xa'a' Jesús.

¹⁸ Naa' xa' yoo tuni iin' sava ndo'ó kii' ni kana Ndiosí ndo'ó te kaka ndo' ichi' Jesús ndii, na ndoo mii' a iin' ndo', te naa' sava ndo' ni yoo a iin' ndii, kasa'a ndo' a iin' ndo'. ¹⁹ Kuasa' chindiee' a ña kasa'a e' tuni iin' e', uun naa' kasa'a e' iin' e'. Ña ka'nu' ka nduu' a ña saxinu e' ña ka'an chuun' Ndiosí xiin' e'. ²⁰ Sakan' na kuii' na kaka i'in e' saa yoo e' kii' ni kana Ndiosí yoo te kaka e' ichi' a. ²¹ Naa' ni xiko ni'i' iin xto'o ndo'ó kii' ni kana Ndiosí ndo'ó nuu' ichi' a ndii, kündi'ni ndo' xa'a' ña jaan'. Ndisu naa' kuvi ndoo ndiká ndo' nuu' xto'o jaan' ndii, saa ndo' a. ²² Kuachi ndii, naa' ni xiko ni'i' ña'a' iin xto'o kii' ni kana ña'a' xto'o e' Ndiosí ndii, ni sandoó ndiká ña'a' a te kunduu' ña kuenta a, ndisu ne ni xika ndiká kii' ni kana ña'a' xto'o e' Ndiosí ndii, ne xika' nuu' nuu' Cristo ni nanduu' ña. ²³ Sakan' ña kii' ni sandoó ndiká Ndiosí yoo' ña ni xi'i' Cristo xa'a' e' ndii, kua'a' va ni cha'vi a. Xa'a' a jaan' na kuní a ña taxi' ndo' viko ni'i' ndee iin ne yivi' ndo'ó. ²⁴ Sakan' na kuii', ñañi ta'an i, na kaka nuu' i'in ndo' nuu' Ndiosí saa ni yoo ndo' kii' ni kana a ndo'ó te kaka ndo' ichi' a.

²⁵ Te xa'a' ne tia'an tunda'a' ndii, koo' ndee iin ña ka'an chuun' xto'o e' taxi' i, ndisu kuvi taxi' i ña tuu mii' i, te kuvi ini ndo' kuní ndo' yu'u xa'a' a ña ni kuvita ini Ndiosí xa'a' i. ²⁶ Tuu yu'u ndii, va'a ka na kaka i'in e' saa yoo e' kii' ni kana Ndiosí yoo' te kaka e' ichi' a xa'a' a ña ni kuu tundo'o' kaa' iin yivi' ña ndiee' e' vitin. ²⁷ Naa' yoo ña si'i' ndo' ndii, nãta'vi' ta'an' ndo' xiin' a, te naa' koo' a' ndii, ndüku' ña'a' ndo'. ²⁸ Naa' tunda'a' ndo' ndii, kuasa' xaa' ndo' kuachi, te naa' iin ña'a' ndu'u' sie tunda'á' ndii,

kuāsa' tu xaa' ña' jaan' kuachi, ndisu ne tunda'a' jaan' ndii, koo tundo'o' nuu' ña' iin yivi' yo'o', te yu'u ndii, kuni i ña' kundo'o' ña' ña' jaan'.

²⁹ Ñani ta'an' i, ña' yo'o' nduu' ña' kuni ka'an' i xiin' ndo'. Xa kua'an' ndi'i' kivi', xa'a' a jaan' na ne xa ni tunda'a' ndii, kuni a ña' kundiee ña' ndee naa ne tia'an' tunda'a' nduu' ña', ³⁰ te ne xaku' ndii, kuni a ña' kuu ña' ndee naa ne kuāsa' xaku', te ne va'a kuni ndii, kuni a ña' ndee naa kuāsa' va'a tu kuni ña', te ne sata' ña'a ndii, ndee naa koo' xachi' a kumi' ña', ³¹ te ne sasana' xiin' mii' xiin' ña'a ña' yoo iin yivi' yo'o' ndii, kuu ña' ndee naa kuāsa' sasana' xiin' mii' xachi' ña' nuu' a. Sakan' ña, ña' yoo iin yivi' vitin' ndii, xa kuyatin' ndoñu'u' a.

³² Ka'an' nimá yu'u ña' kundi'ni ndo' xa'a' ndee iin ña'a, sakan' ña' te ndu'u' iin ndaa' ndii, xa'a' xto'o' e' kuiti' ndi'ni ra xiin' xa'a' saa saa ra te kusii' ini a saa ra. ³³ Ndisu te xa ni tunda'a' ndii, ndi'ni ra xa'a' ña'a ña' yoo iin yivi', sakan' ña' ndi'ni ra xa'a' saa saa ra te sasi' ra ini ña' si'i' ra. ³⁴ Te sakan' tu ña'a', ña' yoo ii', xiin' ña' ndu'u' sie ndii, nākuitá ndo'o' ña, sakan' ña' ña' koo' ii' ndii, ndi'ni a' xa'a' ña' xika' nuu' a' nuu' xto'o' e' kuiti' xiin' xa'a' ña' kunduu' a' xanu'u' nditia a xiin' ñu'u' nde'i a' xiin' nimá a'. Ndisu ña' yoo ii' jaan' ndii, ndi'ni a' xa'a' ña' yoo iin yivi', sakan' ña' ndi'ni a' xa'a' saa saa a' te sasi' a' ini ii' a' jaan'. ³⁵ Ka'an' i ña' yo'o' xiin' ndo' xa'a' ña' va'a mii' ndo', süu' xaa' i sakan' xa'a' a ña' kuni nakasi' i ndo'ó. Süu' jaan' ndii kuni chindiee' i ndo'ó te sachuun' ndaku ndo', te kuu kaxi' tu ndo', te sakan' tu te koo' ndee iin ña' vikuita'nu nuu' ndo' te kaka nuu' ndo' nuu' xto'o' e'.

³⁶ Ndisu naa' yoo sava te yivi', te yoo iin ña'a' si'e ndu'u' sie, te tuu ra ndii, xa ña'a' xinu nduu' a' te xanini ra ña' va'a ka nduu' a' ña' tunda'a' a', na satunda'a' ña'a' ra. Te xiin' ña' jaan' ndii, koo' kuachi xaa' ra. ³⁷ Ndisu te xa ni xindo' nimá ña' tunda'a' ña' si'e ra, te koo' ndee iin xa'a'

ñā sātunda'á' ra ña' jaan', te kōo' tu ndee iin ñā xikuita'nú nuu' ra, te saa ra ñā kuní ra xa'a' ña' jaan', te xa ni taxi iní tu ra ñā sātunda'á' ra ña'a' si'e ra jaan' ndii, va'a xaa' ra. ³⁸ Xa'a' a jaan' na te satunda'á' ña' si'e jaan' ndii, va'a xaa' ra, te te sātunda'á' ña'a' ndii, va'a ka xaa' ra.

³⁹ Ña'a', ña' xa ni tunda'a' ndii, iin ndaa' ni nanduú a' xiin' ii' a' ñā tiaku ra. Ndisu naa' kuví ra ndii, ndoó ndiká a' te kuví tunda'a' a' xiin' yoo ka kuní a', ndisu na tunda'a' a' xiin' te xika' ichi' xto'o e' Jesús. ⁴⁰ Tee' ndee kuví tunda'a' a' ndii, tuu yu'u ñā va'a ka kundu'u' a' naa' tūnda'a' ka a', te kumi' i Espíritu Santo, te tuu yu'u ndii, suví a saka'án yu'u ñā yo'o.

8

Ñā ni ñasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka

¹ Te vitin kuni ka'an i xiin' ndo' xa'a' ndei' ñā ni ñasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka. Ñā ndixa nduu' a ndii, sakuu' e' xiní xa'a' ñā jaan', te ñā xiní e' jaan' ndii, xañuñu' a yoo', ndisu ñā ndani e' ne yivi' ndii, sakua'nu' a yoo' nuu' ichi' Jesús. ² Te yoo ka tuu ñā xa xiní ñā xa'a' ñā jaan' ndii, kusaa' tia'an kundani ñā saa kuní a ñā kundani xna'a ñā a. ³ Ndisu ne ndani Ndiosí ndii, xiní a ne jaan'.

⁴ Te xa'a' a ñā, naa' va'a kaxi' e', uun vā'a kaxi' e' ñā xaxi' ñā ni ñasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka jaan' ndii, xiní kaxi' e' ñā süu' ñā tiaku nduu' ndiosí saka jaan', te xiní tu e' ñā iin ndaa' tilu' kuiti' Ndiosí yoo. ⁵ Tee' ndee yoo kua'a' ñā ka'án ne yivi' nduu' ndiosí, uun xto'o ñā ndivi', uun nuu' ñu'u' iin yivi', sakan' ñā yoo kua'a' ñā jaan' nuu' ne yivi' iin yivi', ⁶ ndisu nuu' yoo' ndii, yoo iin ndaa' kuiti' Ndiosí, yuva' e', ñā ni xa'a' sakuu' ñā'a ñā yoo, te xa'a' ñā jaan' tiaku e'. Te yoo iin ndaa' kuiti' xto'o e', te ñā jaan' nduu' Jesucristo, te xiin' nda'a' ñā jaan' ni xa'a' Ndiosí sakuu' ñā'a, te suví tu a taxi' kivi' ñuu e'.

⁷ Te ndisu süü' sakuu' ne ndikún ichi' Jesús xiin' e' xini ña ndixa jaan', sakan' ña sava nia ndii, ni kaan nia ña ni xaka'nu' nia ndiosí saka jaan', te ndee vitin, xa'a' a ña itia' ini nia ndii, kii' xixi' nia ndei', ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka jaan' ndii, xanini nia ña xa ni tivi' nia. ⁸ Ndisu ña natiin' Ndiosí yoo' ndii, süü' kuenta ndee nuu' ña xaxi' e' nduu' a, uun ndee nuu' ña xaxi' e. Ni ndee süü' ne ka'nu' ka nduu' e' xa'a' a ña xaxi' e' iin nuu' ña xaxi', uun ni ndee süü' ne nda'vi so'lo nduu' e' xa'a' a ña xaxi' e'.

⁹ Ndisu koto ndo', koto ka sakoyó ndo' ne itia' ini nuu' ichi' Ndiosí nuu' kuachi xiin' ña yoo ndiká ndo' te xixi' ndo' ndee ka nuu' ña xaxi' jaan'. ¹⁰ Sakan' ña saa e' kuenta ndii, naa' iin ndo'ó, ne xa xini xa'a' ña xaxi' jaan' ku'un te kuxi ndo' a tixin yukun' ndiosí saka jaan', te na'in nda'a' iin ne ta'an' e', ne itia' ini xini Jesús, ndo'ó ndii, kuein' ka'an tu nimá ne jaan' kuxi nia ña ni nasoko' ne yivi' jaan' tee' ndee xanini nia ña va'a saa nia ña jaan'. ¹¹ Sakan' na xa'a' a ña xini ndo'ó ña köo' a xaa' a saa e' ña jaan' ndii, xiin' ña jaan' sanama' ndo' ne itia' ini xini Cristo, ne ni xili tu a xa'a'. ¹² Sakan' na kuii' kii' xaa' ndo' ña jaan' ndii, satuxu'vi ndo' nimá ne itia' ña ini xini Jesús, sakan' ña xiin' ña xaa' ndo' jaan' ni tuu ne jaan' ndii, ni xaa nia kuachi, te ndee naa xiin' mii' Jesucristo xaa' ndo' kuachi. ¹³ Sakan' na kuii', naa' xa'a' ña xixi' i ndei' jaan' te xaa' inga ne ta'an' i kuachi ndii, köo' kivi' kuxi ka i ndei' ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka jaan', te saa ka ne ta'an' i jaan' kuachi jaan' xa'a' ña kuu' yu'u.

9

Ka'án Pablo ña nduu' ra te ni tianu' Jesús sania'á ichi' a

¹ Xini ndo'ó ña kumi' yu'u ndei' te saa i naa xaa' inga te ndikún ichi' Jesús, te xini tu ndo' ña nduu' i te tianu' a sania'á ichi' a, te xini ni tu ndo' ña ni xini nduchi' nuu' i

Jesús, ña nduu' xto'ḡ e', te nduu' ndo'ó kuenta a xa'a' ña ni ka'an i tu'un a nuu' ndo'. ² Naa' süu' te tianu' a sania'á ichi' a nduu' i nuu' tuku ne yivi' ndii, suvi xna'a nduu' i nuu' ndo'ó, sakan' ña ni sananduu' i ndo'ó kuenta a, te xiin' ña jaan' kuví kuní ne yivi' ndii, suvi nduu' i.

³ Ña yo'ḡ ka'an i xiin' ne kania'a xiin' i: ⁴ Xata'an tu ña taxi ndo'ó ña kaxi' ndu'u xiin' ña ko'ḡ ndu xa'a' chuun ña xaa' ndu. ⁵ Xata'an tu ña naka ndu iin ña'a' xika' ichi' Jesús te kunduu a' ña' si'i' ndu, te kaka a' xiin' ndu naa xaa' tuku te ni tianu' Jesús sania'á ichi' a, xiin' naa xaa' ñani mii' xto'ḡ e', xiin' naa xaa' Pedro. ⁶ ¿Ñáa' yu'u xiin' Bernabé kuiti' kuní a sachuun' tuku nuu' chuun te kutiaku ndu? ⁷ Köo' ndee iin te xíin' xiku'un ya'vi' xiin' xu'un' mii' ra xa'a' chuun ña xaa' ra. Te köo' ndee iin te chi'i' uva te xäxi' ra nduu a, te sakan' tu köo' ndee iin te kumi' mbee te xi'i' ra lechin ri'.

⁸ Te kânini ndo' naa' yu'u kuiti' ka'an sakan'. Kuachi ndii sakan' tu ka'an tu'un ndei' Ndiosí. ⁹ Sakan' ña tu'un ndei', ña ni ke'i Moisés jaan', ka'an ndii: “Chü'un ndo' tindaa' yu'u' toro kii' sakoyó ri' ndikin' trigo.” Sakan' kachi a. Te kii' ka'an Ndiosí sakan' ndii, süu' xa'a' ti' jaan' kuiti' ndi'ni a, ¹⁰ süu' jaan' ndii xa'a' yoo' ndi'ni a, kuachi ndii xa'a' yoo' ni ke'i tu'un jaan'. Sakan' ña te ta'vi' ñu'u' xiin' te sakoyó ndikin' trigo jaan' ndii, xaa' ra chuun jaan' xa'a' a ña ndiatu' ini ra ña natiiin ra ña savi', ña xata'an natiiin ra xa'a' chuun jaan'. ¹¹ Xa'a' a ña ndu'u ni chi'i' tikin' ña nduu' tu'un Ndiosí nimá ndo' ndii, ¿ñáa' xata'an ña taxi ndo'ó ña kutiaku ndu? ¹² Naa' tuku te yivi' taxi ndo'ó ña tiaku ra ndii, saa ka vi' tu kuní a ña saa ndo' sakan' xa'a' ndu'u.

Ndisu ndu'u ndii, tia'an kakan ndu'u a nuu' ndo', süu' jaan' ndii sakuu' a kundieni ndu, te sakan' ndee iin ña'a vikuita'nu nuu' ña ka'an ndoso' ndu tu'un va'a xa'a' Cristo. ¹³ Xiní ndo'ó ña te xachuun' tixin yukun' ka'nu'

ndii, xa ña yoo tixin yukun' jaan' xixi' ra chaa' a, te te xachuun' mii' nasoko' ra kiti' nuu' Ndiosí ndii, xixi' ra chaa' ndei' ri'. ¹⁴ Te sakan' tu ni ka'an chuun' xto'o e' Jesús ña ne sania'a tu'un va'a ndii, na kutiaku ña xiin' chuun jaan'. Sakan' ni kachi a. ¹⁵ Ndisu ndee iin ichi' tia'an kakan i ndee iin ña'a nuu' ndo' ña kutiaku i, ni ndee süu' ke' i i ña yo'o' nuu' ndo' sakan' ña kuní i ña samani' ndo' yu'u ña jaan'. Ndee va'a ka kuvi i te sakan' ña kendiaa' ndo'ó ña sakutu' nimá i ña kí'in' i xu'un' nda'a' ndo'. ¹⁶ Sakan' ña nuu' yu'u ndii, ña ka'án ndoso' i tu'un va'a ndii, süu' iin ña sachié xiin' mii' mii' nduu' a, kuachi ndii Ndiosí ni tianu' yu'u ña kuní a saa e, sakan' ña nda'vi va kuu' i naa' ká'án ndoso' e. ¹⁷ Sakan' na kuii' naa' xaa' i ña yo'o' xa'a' ña kuní mii' i ndii, xata'an ña natiin i iin ña maní', ndisu naa' xaa' e' xa'a' a ña ni tiachuun' Ndiosí yu'u ndii, koo' a kuvi saa i. ¹⁸ Xa'a' a jaan' na koo' a kuvi kí'in xachi' i, süu' jaan' ndii ña maní' ña natiin' yu'u ndii, nduu' a ña sakutu' nimá i ña kí'in' i xu'un' nda'a' ndo' xa'a' ña ka'án ndoso' i tu'un va'a xa'a' Cristo nuu' ndo'. Sakan' ña xikán i ña kutiaku i nuu' ndo' tee' ndee kande'i saa i ña jaan' xa'a' a ña ka'án ndoso' i tu'un va'a jaan' nuu' ndo'.

¹⁹ Xa'a' a ña xiko' ni'i' ndee iin ne yivi' yu'u ndii, yoo ndiká i te kaka nuu' i nuu' sakuu' ne yivi', sakan' te kua'a' ka ne yivi' kandixa' Cristo saa i. ²⁰ Kii' ndu'u' i tein ne ta'an i, ne judío ndii, kuu' i ndee naa ne jaan' te natiin ña ichi' Jesús. Te kii' ndu'u' i tein ne xika' saa ka'án chuun' tu'un ndei' Ndiosí ndii, tee' ndee xika' yu'u saa ka'án tu'un ndei' jaan' ndii, kuu' i ndee naa ne jaan' te kuvi natiin ña ichi' Jesús. ²¹ Te sakan' tu xaa' i kii' ndu'u' i tein ne xika' saa ka'án tu'un ndei' jaan' ndii, kuu' i ndee naa ne jaan' te natiin ña ichi' Jesús. Tee' ndee xaa' i sakan', ndisu xika' i saa ka'án chuun' tu'un ndei' Ndiosí xa'a' a ña xika' i saa ka'án chuun' Cristo. ²² Te sakan' tu xaa' i kii' ndu'u' i tein ne itia' ini nuu' ichi' Jesús ndii, kuu' i ndee naa ne jaan' te

kua'nu nja nuu' ichi' Jesús. Sakan' na kuu' sakuu' ña jaan' xaa' i xa'a' sakuu' ne yivi' te natiin sava nja ichi' Jesús. ²³ Te sakuu' ña jaan' xaa' i xa'a' tu'un va'a jaan' te kuu kua'a' ka ne yivi' ini kuni Jesús, te keta va'a i xiin' tu'un va'a jaan'.

²⁴ Xiní ndo'ó ña kii' katın ta'an' ne yivi' taxa'an' nja ndii, sakuu' nja kuni a taxa'an', ndisu iin ndaa' kuıti' nja kanando. Xa'a' a jaan' na kuni a ña kuıta ni'i ndo' nuu' ichi' Jesús ndee naa ne taxa'an' jaan', te kuvi kanando ndo' ña taxı Ndiosı. ²⁵ Sakan' tu te yivi', te sakoo' tu'va xiin' mii', te katın ta'an' ra ndii, sando'o' xiin' mii' xava'a ra. Te corona, ña katın ta'an' ra xa'a' jaan' ndii, iin kani' te tıvi' a, ndisu naa' kuıta ni'i ndo' nuu' ichi' Jesús ndii, natiin ndo' iin corona ña koo' kivi' tıvi'. ²⁶ Xa'a' a jaan' na yu'u ndii, kua'an ndaku i nuu' ichi' Ndiosı, te süu' ndava' nianı i, ni ndee künıta'an' i xiin' ña ndıva'a naa xaa' ne xatia iki' nda'a' nja tein tachi'. ²⁷ Süu' jaan' ndii sando'o' i nü'u' nde'i i te tiin' ndıee' e, te saxinú a ña kuni Ndiosı, saa' iin kii' ndoo' kui'e i so'o' ndi'i' kii' ndi'i' ka'an ndoso' i tu'un a nuu' inga ne yivi'.

10

Ka'an Pablo ña vä'a saka'nu' e' ndiosı saka

¹ Ñani ta'an' mani' i, kuni i ña nandosı' ndo' ña ne xii' yata' ndu ndii, ni ni'i ichi' iin viko' nuu' nja nia'a' ña'a' a mii' kua'an nja, te ni xka'ndia nja mini kua'a. ² Te sakuu' ne jaan' ndii, ndee naa ni chıchı nja kuenta Ndiosı xiin' viko' jaan', xiin' tıkuı mini jaan', te ni ko'ni nja tıxin ña ka'an chuun' Moısés. ³ Te sakuu' tu nja ni xixi ña xaxi', ña ni taxı Ndiosı. ⁴ Te sakan' ni tu, sakuu' nja ni xi'i tıkuı, te ni taxı Ndiosı, te yuu' mii' ni kiee tıkuı jaan' ndii, ndee naa mii' Jesucristo nduu' a, te ni ndikun ña'a' a mii' ka kua'an nja. ⁵ Ndisu yatin' sakuu' nja ndii, ni xtani Ndiosı ña ni xaa nja, xa'a' a jaan' na ni xi'i nja mii' ichi kaa' jaan'.

⁶ Te sakuu' ña jaan' ni xka'ndia te sakuni' a yoo' ña vä'a ndioo' ini e' xa'a' ña'a naa ni xaa ne jaan'. ⁷ Künduu ndo' ne xaka'nu' ndiosí saka naa ni xaa sava ne jaan', naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án a ndii: "Ni xikundiee ne yivi' jaan', te ni xixi nia, te ni xi'i tu nia vino, ikan' te ni xa'a nia kusii' ini nia nuu' ndiosí saka jaan'", kachi a. ⁸ Sakan' na vä'a koo' musa e' naa ni xaa sava ne jaan', te xa'a' a jaan' na ni xi'i oko uní mií nia iin ndaa' kuiti' kivi'. ⁹ Te sakan' tu vä'a koto kua'a e' Ndiosí xto'o e' naa ni xaa sava ne jaan', te ni xaxi' ña'a' koo', te ni xi'i nia. ¹⁰ Te ká'án i'ni tu e' xiin' Ndiosí naa ni xaa sava ne jaan', te ni xa'ni' ña'a' ángele, ña kumi' ndiee' te xa'ni' a ne yivi'.

¹¹ Te sakuu' ña jaan' ni xka'ndia xiin' ne jaan' te sakuni' a yoo', te saa e' naa ni xaa ne jaan'. Te yoso' a nuu' tutu Ndiosí te sania'á a yoo', ne ndiee' kivi' so'o' ndi'i' vitin. ¹² Xa'a' a jaan' na yoo' ka' tuu' ña ita' ni'i' nia nuu' ichi' Ndiosí ndii, na koto xiin' mii' nia saa' iin kii' te saa nia kuachi. ¹³ Sakuu' ña xito' kua'a ña ndo'o' ndo'ó ndii, iin kachi ndo'o' tu sakuu' ne yivi' a. Ndisu Ndiosí ndii, xachuun' ndaku a, sakan' na taxí a ña koto kua'a ña kiní ndo'ó ya'a ka' te sakan' ña kuví kundieni ndo'. Süu' jaan' ndii taxí tu a ndiee' ndo' te kuví keta' va'a ndo' nuu' ña xito' kua'a jaan'.

¹⁴ Ne ta'an' maní i, xa'a' a jaan' na kuu' kunu ndo' nuu' ña nduu' ndiosí saka jaan'. ¹⁵ Ka'án i xiin' ndo' ndee' naa ne xa' naá nimá, te kuví saa ndo' kuenta naa' va'a yoo' ña ka'án i xiin' ndo' jaan'. ¹⁶ Kii' xi'i' i'in e' sie vino, te taxi' e' ña chindani Ndiosí xa'a' a ña ni sañu'u' a yoo' ndii, iin ndaa' nanduu' e' xiin' Cristo xiin' ní' a. Te sakan' tu kii' xixi' i'in e' sie xita' va'a ndii, iin ndaa' nanduu' e' xiin' ñu'u' nde'i a. ¹⁷ Tee' ndee' kua'a' e' ndii, iin ndaa' kuiti' xita' va'a xixi' sakuu' e', xa'a' a jaan' na iin ndaa' nanduu' e'.

¹⁸ Saa ndo' kuenta saa xaa' a xiin' te vi'e Israel, te xixi' ndei' ña nasoko' ne yivi' nuu' Ndiosí ndii, iin ndaa' nduu'

ra xiin' mii' nasoko' ra kiti' jaan'. ¹⁹ Te süu' ka'án i ña yoo ndiee' ndiosí saka. Te süu' ka'án tu i ña ndiaa ya'vi' ndei' ña nasoko' ne yivi' nuu' a. ²⁰ Sakan' nduu' a, kuachi ndii, kii' nasoko' ne tuku' jaan' ndii, nuu' ña ndiva'a nasoko' nia te süu' nuu' Ndiosí xaa' nia a, te küní i ña nduiin ndo' xiin' ña ndiva'a jaan'. ²¹ Sakan' ña vä'a ko'o e' vino jaan' kuenta xto'o e' Jesús, te ko'o tu e' ra' kuenta ña ndiva'a jaan'. Te vä'a tu ña kuxi e' sie xita' vä'a jaan' kuenta Jesús, te kuxi tu e' e kuenta ña ndiva'a jaan'. ²² ¿Ñáá xini' ndo' ña sataña'a' e' xto'o e' Ndiosí, te sakuiñu a yoo' kii' xaa' e' sakan'? ¿Ñáá nakuitá yoo' xiin' ña jaan', tuu ndo'?

Kundi'ni e' xa'a' ña vä'a inga ne yivi'

²³ “Sakuu' nuu' a kuví saa i”, kachi ne yivi', ndisu süu' sakuu' a nduu' ña chindiee' yoo'. “Sakuu' nuu' a kuví saa i”, kachi nia, ndisu vä'a taxi e' ña viko ni'i' ndee iin ña'a jaan' yoo'. ²⁴ Na kundi'ni e' xa'a' ña vä'a mii' kuiti' e', süu' jaan' ndii, na kundi'ni e' xa'a' ña vä'a inga ne yivi'. ²⁵ Kuxi ndo' ndee ka ndei' ña ke'ví mii' ke'ví ndei', te küní a ndatu'un' ndo' mii' ni kixin a te kundi'ni ndo'. ²⁶ Sakan' ña ña'a xto'o e' Ndiosí nduu' kanii' iin yivi' xiin' sakuu' ña yoo nuu' a.

²⁷ Naa' kana' iin ne ndüu' ne ndikún ichi' Jesús ndo'ó vi'e nia te kuxi ndo' ndii, kuví ku'un ndo' naa' kuni ku'un ndo', te kuxi ndo' ndee ka ña kani nia nuu' ndo'. Te küní a ndatu'un' ndo' mii' ni kixin a te kundi'ni ndo'. ²⁸ Ndisu naa' ka'an iin te yivi' xiin' ndo' ndii: “Ndei' kaa' ndii, ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka nduu' a.” Naa' sakan' ndii, kuxi ndo' a xa'a' ña vä'a te ni ka'an sakan', te kundi'ni ra. ²⁹ Kii' ka'án i sakan' ndii, ka'án i xa'a' ña kundi'ni inga te yivi', süu' xa'a' ña kundi'ni ndo'ó.

Kuein' ndatu'un' sava ndo'ó yu'u ndii: “¿Ndichun na kuni a ña ka'nu ini yu'u nuu' ña yoo ndiká i kuxi i xa'a' ña ndi'ni inga ne yivi'? ³⁰ Naa' taxi i ña chindani Ndiosí

xa'a' ña xaxi' i ndii, ¿ndichun na tiin' kuachi ne yivi' yu'u xa'a' a?" Kuein' sakan' kachi sava ndo'. ³¹ Va'a, naa' xixi' ndo', uun naa' xi'i' ndo', uun naa' xaa' ndo' ndee ka tuku nuu' ña'a ndii, saa va'a ndo' a te natiin Ndiosí ña xaka'nu' ña'a' e'. ³² Vã'a naa' sakaki'í ndo' ne yivi' te saa ña kuachi nuu' Ndiosí, ni ndee ne judío, ni ndee ne tuku', ni ndee ne nakayá xa'a' Jesús xiin' e'. ³³ Sakan' tu yu'u ndii, sakuu' ña xaa' i ndii, xaa' e te sakuatia' i ne yivi', sakan' ña nduku' i ña va'a mii' kuiti' i, süu' jaan' ndii nduku' tu i ña va'a inga ne yivi' te natiin ña Jesús, te kaku ña nuu' kuachi ña.

11

¹ Saa ndo' naa xaa' yu'u ña xaa' i naa xaa' Cristo.

Saa kuni a kuu e' mii' nakayá e' xa'a' Jesús

² Ñani ta'an' i, ka'án va'a i xa'a' ndo' sakan' ña naka'an' ndo' xa'a' i saa kivi', te taxa'a ndo' ña ni sania'á i ndo' ó saa nii' ni ka'an e xiin' ndo'. ³ Te vitin ndii, kuni i ña kundani ndo' ña Cristo nduu' ndee naa xini' sakuu' te yivi', te te yivi' nduu' ndee naa xini' ña' si'i' ra, te Ndiosí nduu' ndee naa xini' Cristo. ⁴ Te sakuu' te yivi', naa' tisa'ví ra xini' ra kij' ka'án ra xiin' Ndiosí, uun kij' ka'án tiakú ra tu'un ña ni taxí a nuu' ra ndii, xito' ka'nu' ra Cristo, ña nduu' ndee naa xini' ra jaan' kij' xaa' ra sakan'. ⁵ Ndisu naa' tisa'ví iin ña'a' xini' a kij' ka'án a' xiin' Ndiosí, uun kij' ka'án a' tiakú a' tu'un ña ni taxí a nuu' a' ndii, xito' ka'nu' a' ii' a', te nduu' ndee naa xini' a'. Sakan' ña nduu' a' ndee naa iin ña' ni kiee ti'e' xini'. ⁶ Naa' tisa'ví iin ña'a' xini' a' ndii, ndee chaa' ka na ka'ndia a' ixi' xini' a' jaan'. Ndisu naa' ka'an' nuu' a' ña ka'ndia a' ixi' xini' a' jaan', uun ña kiee ti'e' xini' a' ndii, ndee chaa' ka na tisa'ví a' xini' a'. ⁷ Te te yivi' ndii, kuni a' ña tisa'ví ra xini' ra, kuachi ndii, ni xa'a' ña'a' Ndiosí saa kaa' mii' a' xiin' saa ndatun' a. Ndisu ña'a' nduu' ña' ndatun' ka ni keta ini tiaa. ⁸ Kuachi ndii, ni keta tiaa ini ña'a' ña nuu', süu' jaan' ndii ña'a' ni keta ini tiaa

ña nuu'. ⁹ Te sakan' tu ni xa'a Ndiosí tiaa jaan' xa'a' ña va'a ña'a' jaan', süu' jaan' ndii ni xa'a a ña'a' jaan' xa'a' ña va'a tiaa jaan'. ¹⁰ Xa'a' a jaan' na kuní a ña tisa'ví ña'a' xíni' a', te nia'a a' ña ki'in' ka'nu' a' tiaa xiin' ña ki'in' ka'nu' a' ángele.

¹¹ Ndisu ni chituní xto'o e' Ndiosí ña köo' tiaa naa' köo' ña'a' ni ndee köo' tu ña'a' naa' köo' tiaa. ¹² Kuachi ndii, tee' ndee ña ndaku nduu' a ña ña'a' ndii, ni ketä a' ini tiaa te nuu', ndisu ña ndaku nduu' tu a ña ña'a' sakaku' te yivi'. Te ndii, sakuu' e' kuaxi nda'a' Ndiosí.

¹³ Mij' ndo'ó kuví natava' kuenta naa' va'a ka ña tisa'ví ña'a' xíni' nia te ka'an nia xiin' Ndiosí. ¹⁴ Xini' ndo' saa ndiee' yoo' ña iin ña ka'an nuu' nduu' a nuu' te yivi' ña saku'a'nu' ra ixi' xíni' ra. ¹⁵ Te ndisu ña'a' ndii, iin ña va'a nduu' a nuu' a' ña saku'a'nu' a' ixi' xíni' a', te nduu' tu a ña ndatun' a', kuachi ndii ixi' xíni' a' jaan' tisa'ví xíni' a'. ¹⁶ Naa' yoo ka kuni kuü kuento xa'a' ña kaa' ndii, kuní a kundani nia ña ña kaa' nduu' ña xi xaá ndu'u xiin' ne nakayá xa'a' Jesús xiin' e' mii' ka.

Kani kuento Pablo ne yivi', ne vä'a xaa' kij' xixi' nia kuenta Jesús

¹⁷ Ña kuni ke'i i vitin ndii, küvi ka'an va'a i xa'a' ndo', sakan' ña kij' nakayá ndo' xa'a' Jesús ndii, kuní a ña chindiee' a ndo'ó, ndisu süu' sakan' nduu' a xiin' ndo', süu' jaan' ndii sativi' ndi'i' a ndo'ó. ¹⁸ Sakan' ña, ña nuu' ña kuni ka'an i xiin' ndo' ndii, xini i kuento ña nata'vi' ta'an' ndo' kij' nakayá ndo', te xanini yu'u ndii, ña ndixa nduu' a. ¹⁹ Kuachi ndii kuní vi' a ña nata'vi' ta'an' ndo'ó te kuví kuní ndo' yoo nduu' xna'a ne xika' va'a ichi' Jesús xtun, kachi ndo'. ²⁰ Te kij' nakayá ndo' xixi' ndo' kuenta ña xaxi' xakuaa' ña ni xixi' Jesús ndii, süu' xaa' va'a ndo' a. ²¹ Sakan' ña xixi' inga' ndo' a, süu' jaan' ndii i'in ndo' xixi' a amaa ka kuní mii' ndo', te inga' ndo' xi'í soko, te inga' tuku ndo'

saxin_i xiin' mii'. ²² Te kij' xaa' ndo' sakan' ndii, saka'an' ndo' ne nda'vi kuu', te xito' ka'nu' tu ndo' inga ne nakaya' xa'a' Jesús. Naa' kuni kuxi ndo', te kuni ko'o' tu ndo' ndii, va'a ka na vi'e ndo' saa ndo' ña jaan'. ¿Ñáá xanini ndo' ña ka'an va'a i xa'a' ndo' xa'a' ña jaan'? Kuäsa' xachi' sakan' ran'.

Ka'an Pablo saq kuni a kuxi e' kuenta Jesús

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³ Kuachi' ndii ña yo'o' nduu' ña ni taxi mii' xto'o' e' nda'a' yu'u, te yu'u tukü saya'a a nuu' ndo'ó. Ña ñuu, kij' ni sanakua'a te yivi' xto'o' e' Jesús jaan' ndii, ni ki'in a iin xita' va'a, ²⁴ te kij' ndi'i ni taxi a ña chindani Ndiosí xa'a' a ndii, ni sakuachi' ña'a' a, te ni taxi ña'a' a nda'a' te nda'a' xa'a' a ka'an a xiin' ra ndii: “Ki'in ndo' a te kuxi ndo', ña yo'o' nduu' ñu'u' nde'i i ña xito' kuvi xa'a' ña va'a ndo'ó. Sakan' na ndee vitin, te ndee nuu' ku'un e' ndii, na saa ndo' ña kaa' naka'an' ndo' ña ni xi'i i xa'a' ndo'”, ni kachi' a.

²⁵ Iin kachi ni xaa tu a kij' ndi'i ni xixi a xakuaa' jaan' xiin' te jaan' ndii, ni ki'in a iin copa vino, te ni ka'an a ndii: “Te' naá tixin ña yo'o' nduu' ní' i, te xiin' ña kaa' taxi' xa'a' Ndiosí ña chikandu'u' a iin kuento xaa' xa'a' ndo'. Sakan' na ndee vitin, te ndee nuu' ku'un e' ndii, i'in ichi' kij' xaa' ndo' ña kaa' ndii, na saa ndo' a naka'an' ndo' ña ni xi'i i xa'a' ndo'”, ni kachi' a.

²⁶ Sakan' na kuu' ndee vitin, te ndee nuu' ku'un e' ndii, i'in ichi' kij' xixi' ndo' xita' va'a kaa', te xi'i' ndo' vino kaa' ndii, xa'a' ña ni xi'i xto'o' e' Jesús xa'a' kuachi' e' sanaka'an' ta'an' ndo' ndee nandiko' tukuu' a.

Kündi'i e' xiin' ña xixi' e' kuenta Jesús

²⁷ Xa'a' a jaan' na yoo ka xixi' xita' va'a jaan', uun xi'i' ña vino jaan', te tiiin ka'nu' ña a ndii, kuachi' xaa' ña xa'a' a ña xandi'i' ña xiin' ñu'u' nde'i xto'o' e' xiin' ní'

a. ²⁸ Sakan' na kuii' kuní a ña natava' i'in ndo' kuenta saa ita' ndo' nuu' ichi' Jesús ña kuní ka kuxi' ndo' xita' va'a xiin' ña ko'o' ndo' vino jaan'. ²⁹ Sakan' ña naa' tiin' ka'nu' ndo' ñu'u' nde'i Jesús jaan' xiin' ní' a kij' xixi' ndo' xita' va'a te xi'i' ndo' vino jaan' ndii, ña sando'o' Ndiosí ndo'ó nduku' ndo' kij' xaa' ndo' sakan'. ³⁰ Xa'a' a jaan' na kua'a' va' ndo' kuni kuví, te kua'a' tu' ndo' ni kuvíta va, te kua'a' ni tu' ndo' xa' ni xi'i'. ³¹ Naa' xi'na' ka natava' e' kuenta saa ita' e' nuu' ichi' Jesús ndii, sando'o' Ndiosí yoo'. ³² Ndisu natava' xto'o' e' Ndiosí kuachi' e', te taxi' a tundo'o' ndo'o' e' te kundani' e', sakan' te katun' a yoo ndee' naa xaa' a xiin' ne yivi' ne nduu' kuenta iin yivi'.

³³ Ñani' ta'an' mani' i, sakan' na kuii' kij' nakayá ndo' te kuxi' ndo' kuenta Jesús ndii, ndiatu' ndo' ndee' nakaya sakuu' ne ta'an' ndo' te kuxi' ndo' a. ³⁴ Xa'a' a jaan' na, naa' xi'í sava' ndo' soko ndii, va'a ka vi'e' ndo' kuxi' ndo' te taxi' Ndiosí tundo'o' kundo'o' ndo' xa'a' ña va'a ña xaa' ndo' mii' nakayá ndo'. Te tuku' nuu' ña'a' ndii, ndee' kij' xaa' i mii' ndiee' ndo', te ndasava'a' e'.

12

Kumi' yoo' ña chuun va ña xaxa' Ndiosí nuu' e'

¹ Ñani' ta'an' i, kuní yu'u' ña kundani' kaxi' ndo' xa'a' ña chuun va ña xaxa' Espíritu Santo nuu' e'. ² Xiní ndo'ó ña kij' tia'an' kunduu' ndo' ne xiní yoo' Ndiosí ndixa' ndii, ni xika sana' ndo' ndee' naa ne kui'e' nuu' ña kuu' ña xaka'nu' ndo' ndiosí saka, ña küvi' ka'an. ³ Sakan' na kuii' kuní i ña kundani' ndo' ña köo' ndee' iin ne yivi' kuví sanacha'an' Jesús xiin' ña ndiee' Espíritu Santo. Te köo' tu' ndee' iin ne yivi' kuví ka'an' ndii, Jesús nduu' xto'o' nuu' sakuu' ña'a, naa' köo' ña ndiee' Espíritu Santo kumi' nja.

⁴ Yoo ki'in' nuu' ña chuun va te kuví saa e' chuun Ndiosí, ndisu iin ndaa' Espíritu Santo nduu' ña xaxa' i'in ña jaan'.

⁵ Te yoo ki'in' tu nuu' saa sachuun' e' nuu' Ndiosí, ndisu iin ndaa' xto'o e' nduu' ña xika' nuu' i'in e' nuu'. ⁶ Te sakan' tu yoo ki'in' nuu' saa nia'á Ndiosí ndiee' a xiin' nda'a' yoo', ndisu iin ndaa' Ndiosí nduu' ña xaa' sakuu' ña jaan'. ⁷ Ndisu Ndiosí nduu' ña xaxa' i'in ña chuun va jaan' xiin' ña ndiee' Espíritu Santo xa'a' ña va'a sakuu' e'. ⁸ Xiin' ña ndiee' Espíritu Santo ña xaxa' a nuu' sava e' ña ka'an e' tu'un ndichi, te xiin' ña jaan' tu ka'an sava e' ña xini tuni miji' kuiti' Ndiosí. ⁹ Te xiin' ña ndiee' Espíritu Santo ña xaxa' a nuu' sava e' natiin' e' ña ini xava'a e' xini e' Ndiosí, te xiin' ña jaan' tu kuví sanda'a sava e' ne kuni kuví. ¹⁰ Te xiin' ña jaan' tu kuví saa sava e' chuun ka'nu' koo' chukuu', te xiin' ña jaan' tu kuví ka'an tiakú sava e' tu'un ña natiin' e' nuu' Ndiosí, te xiin' ña jaan' ni tu kuví nakuni sava e' ndee nuu' espíritu kumi' i'in ne yivi', te xiin' ña jaan' tu kuví ka'an sava e' tuku nuu' tu'un ña xini e', te xiin' ña jaan' tu kuví sanakuachi' sava e' tuku tu'un ña ni ka'an ne jaan'. ¹¹ Ndisu sakuu' nuu' ña jaan' ndii, iin ndaa' Espíritu Santo nduu' ña xaxa' a, te i'in ña jaan' xaxa' a nuu' i'in e' saa kuni miji' a.

Iin ndaa' nduu' e' xa'a' a ña nduu' e' kuenta Jesús

¹² Kuachi' ndii, naa kuu' ñu'u' nde'i e' ndii, tee' ndee kua'a' xaan' ñu'u' ta'an' a ndii, iin ndaa' ñu'u' nde'i nduu' a. Sakan' tu nduu' a xiin' yoo', ne nduu' kuenta Jesús ndii, iin ndaa' nduu' e' xiin' a. ¹³ Te sakuu' yoo' ndii, ni chichi e' kuenta Jesús xiin' ña ndiee' iin ndaa' Espíritu Santo, te iin ndaa' ni nandu e'. Kōo' a xaa' naa' ne judío nduu' e', uun naa' ne tuku' nduu' e', uun naa' xiko' ni'i' iin xto'o yoo', uun naa' ne xika' ndiká nduu' e' ndii, iin ndaa' Espíritu Santo ni natijn e'.

¹⁴ Te siin' tuku' ndii, sakan' tu ñu'u' nde'i e' ndii, süu' iin ndaa' tu'un' kuiti' kuu' a, süu' jaan' ndii kua'a' ya'a tu'un' kuu' a. ¹⁵ Naa' sakan' te ka'an iin xa'a' e' ndii: “Xa'a' a ña

süü' nda'a' nduu' i ndii, süü' kuenta ñu'u' nde'i nduu' i", süü' xa'a' a jaan' na ndüu' xna'a' xa'a' jaan' kuenta ñu'u' nde'i e'. ¹⁶ Te naa' ka'an iin so'o e' ndii: "Xa'a' a ña süü' nduchi' nuu' nduu' i ndii, süü' kuenta ñu'u' nde'i nduu' i", süü' xa'a' a jaan' na ndüu' xna'a' so'o e' jaan' kuenta ñu'u' nde'i e'. ¹⁷ Naa' sakan' te saa kua'an iin' e' kunduu nduchi' nuu' e' ndii, küvi kuni so'o e', te naa' sakan' te saa kua'an iin' e' kunduu so'o e' ndii, küvi ta'ni e' xiko. ¹⁸ Ndisu Ndiosí ndii, ni tandiee a i'in tu'un' ñu'u' nde'i e' jaan' mii' ni xtaní mii' a. ¹⁹ Kuachi' ndii, naa' sakan' te iin ndaa' nuu' tu'un' kuiti' kunduu iin kanii' e' ndii, küvi koo ñu'u' nde'i e'. ²⁰ Ña ndaku nduu' a ña xiní e' ndii, kua'a' ya'a tu'un' kuu' ñu'u' nde'i e', ndisu iin ndaa' ñu'u' nde'i nduu' kanii' a.

²¹ Xa'a' a jaan' na küvi ka'an nduchi' nuu' e' xiin' nda'a' e' ndii: "Kuäsa' kuni un' nuu' i." Te ni ndee küvi tu ka'an xini' e' xiin' xa'a' e' ndii: "Kuäsa' kuni ndo'ó nuu' i." ²² Süü' jaan' ndii tu'un' ñu'u' nde'i e', ña tiin' kua'a' ka e' ndii, kuni kua'a' ka a, ²³ te tu'un' ñu'u' nde'i e', ña tuu e' ndii, ña xaku ka'nu' nduu' a ndii, ña jaan' nduu' ña tisa'ví va'a ka e', te ña kuni a nia'a e' nuu' ne yivi' ndii, kuni a tisa'ví va'a ka e' ña jaan'. ²⁴ Te tu'un' ñu'u' nde'i e', ña ndatun' ndii, kuni a ña tiin ka'nu' kua'a' ña'a' e'. Kuachi' ndii xa sakan' ni chituní Ndiosí xa'a' i'in tu'un' a jaan', sakan' te ña xaku ka'nu' ndii, xata'an ña koto ka'nu' ka ña'a' e'. ²⁵ Sakan' te kani ta'an' tu'un' ñu'u' nde'i e' jaan', süü' jaan' ndii kundi'ni i'in a xa'a' ta'an' a. ²⁶ Te kii' ndo'o' iin tu'un' ñu'u' nde'i e' ndii, sakuu' tu'un' ñu'u' nde'i e' jaan' ndo'o' xiin' a, te kii' natiin' iin tu'un' ñu'u' nde'i e' jaan' ña tiin' ka'nu' ña'a' ne yivi' ndii, sakuu' inga tu'un' ñu'u' nde'i e' va'a kuni xiin' a.

²⁷ Sakan' na kuui' sakuu' ndo'ó ndii, kuenta ñu'u' nde'i Cristo nduu' ndo', te i'in ndo' ndii, iin ndaa' tu'un' ñu'u' nde'i a nduu' ndo'. ²⁸ Te mii' nakayá ndo' xa'a' Jesús ndii,

ñā nuu' nī kuni Ndiosí ñā koo te tianu' Jesús sania'á ichi' a, te ñā uvi ndii, ñā koo te ka'án tiakú tu'un a, te ñā unī ndii, ñā koo te sania'á ne yivi' tu'un a, te nī kuni nī tu a ñā koo te xaa' chuun ka'nu' koo' chukuu', te sakan' tu nī kuni a ñā koo te sanda'a ne kuni kuvī, te nī kuni ka tu a ñā koo te chindiee' ne yivi', xiin' ñā koo te xa'ndia chuun' nuu' ne ndikún ichi' Jesús, xiin' ñā koo te ka'án tu'un ñā xini' ra. ²⁹ Süu' sakuu' e' nduu' ne nī tianu' Jesús sania'á ichi' a, te nī ndee süu' sakuu' tu e' nduu' ne ka'án tiakú tu'un Ndiosí. Süu' sakuu' e' nduu' ne sania'á ne yivi' tu'un a, te nī ndee süu' sakuu' tu e' xaa' chuun ka'nu' koo' chukuu', ³⁰ te nī ndee süu' sakuu' tu e' sanda'a ne kuni kuvī. Te sakan' tu süu' sakuu' e' ka'án tu'un ñā xini' e', te nī ndee küvi tu sanakuachi' sakuu' e' tu'un jaan'. ³¹ Xa'a' a jaan' na ndee chaa' ka na nduku' ndo' ñā chuun ñā va'a ka. Te yu'u ndii, kuni sania'á i ndo'ó iin ichi' va'a ka.

13

Kuní a ñā kundani ta'an' e' saa kuní Ndiosí

¹ Naa' saa e' kuenta ndii, kuvī ka'án yu'u ki'in' nuu' tu'un iin yivi' uun kuvī ka'án i ndee tu'un ñā ndatu'un' ángele. Ndisu naa' ndäni i ne yivi' ndii, ndee naa kaa ñā sakaxan' ne yivi' kuiti' nduu' i, uun ndee naa iin ti'e' ñā sakaxan' ne yivi' kuiti' nduu' i. ² Te naa' saa tu e' kuenta ndii, kumi' i ñā xaxa' Ndiosí nuu' e', te kuvī ka'án tiakú i tu'un a, te kuvī kundani tu i sakuu' ñā yoo si'e ñā xini' iin ndaa' mii' kuiti' Ndiosí, te kundani tu i sakuu' nuu' ñā'a, te inī kua'a' tu i xini Ndiosí ndee kuvī ka'an chuun' i xiin' iin iku', te ku'un ndia'a a mii' ndu'u' a. Ndisu naa' ndäni i ne yivi' ndii, kuäsa' kuní xachi' i naa' sakan'. ³ Te naa' saa ka tu e' kuenta ndii, nata'vi' i sakuu' ñā kumi' i, te taxi e' nda'a' ne nda'vi kuu', te sanakua'a xiin' mii' tu i te koko ñu'u' nde'i i nuu' ñu'u' ndatin. Ndisu naa' ndäni i ne yivi' ndii, kuäsa' kuní xachi' i na sakan'.

1 Corintios 13:4 32 1 Corintios 13:13

⁴ Kii' ndani xna'a e' ne yivi' ndii, kuie kuu' iní e' xa'a' nia, te va'a tu nimá e' xini e' nia, te kuäsa' tu ndasi' nuu' e', te sakan' tu kuäsa' ñuñu' e', te sakan' ni tu xächíe xiin' mii' mii' e', ⁵ te kuäsa' tu mii' kuu' e' xiin' ne yivi', ni ndee kuäsa' tu nduku' e' ña kuni nuu' mii' kuiti' e', ni ndee kuäsa' ni tu nasaá' yachi' e', te sakan' tu kuäsa' taxa'a' e' ka'ni' nimá e'; ⁶ te kuäsa' tu va'a kuni e' kii' xächuun' ndaku ne yivi', süu' jaan' ndii kuation' iní e' kii' xachuun' ndaku ne yivi'. ⁷ Kii' ndani e' ne yivi' ndii, yoo ka'nu' iní e' xa'a' sakuu' ña xaa nia, te iní tu e' kuni e' nia ndee ka ña ka'an nia, te sakan' tu kundiatu iní e' ña kiee va'a nia nuu' sakuu' ña'a, te kundieni tu e' nuu' sakuu' ña xaa' nia xiin' e'.

⁸ Sakan' ña, ña ndani ta'an' e' jaan' xiin' ña ndani Ndiosí yoo' ndii, kōo' kivi' ndi'i a, ndisu ña ka'an tiakú ne yivi' tu'un Ndiosí, xiin' ña ka'an ne yivi' tu'un ña xini nia, xiin' ña kundani ne yivi' ña yoo si'e, ña xini mii' kuiti' Ndiosí ndii, ndi'i a naá kivi'. ⁹ Kuachi' ndii sava kuiti' xini e' ña xini tuní Ndiosí vitin, te sava tuku ka'an tiakú e' tu'un a jaan', ¹⁰ ndisu kii' xaa ña kundani ndi'i e' ña kuni Ndiosí xiin' ña ndiee' a ndii, sakan' te ña sie, ña xini e' jaan' ndii, ndi'i a.

¹¹ Kii' ni nduu yu'u te lulu ndii, ni ka'an i saa ka'an ne kualí, te ni xanini tu i saa xanini ne kualí, te sakan' tu ni xaa kuenta i saa xaa' kuenta ne kualí, ndisu kii' ni xixa i ndii, ni nakoo i ña ni kuu i saa kuu' ne kualí jaan'. ¹² Vitin ndii küvi kuni kaxi' e' sakan' na xito' e' ndee naa kii' xito' iin ne yivi' nuu' nia nuu' iin yuu' peko kuiti', ndisu naá kivi' ndii, kuni nuu' e' sakuu' ña xini Ndiosí. Vitin ndii xini kaxi' i saa xini i Ndiosí, ndisu naá kivi' ndii, kundani kaxi' i saa kaa' Ndiosí ndee naa xini a yu'u. ¹³ Te sakan' na kiii' vitin ndii, yoo uní ta'an' kuiti' ña kōo' kivi' ndi'i, ña nduu' ña iní e' xini e' Ndiosí, xiin' ña ndiatu' iní xna'a e', xiin' ña ndani e' ne yivi'. Ndisu ña ka'nu' ka tein uní saa'

ña jaan' ndii, ña ndani e' ne yivi' nduu' a jaan'.

14

Saa kuní a kuu ne ka'án tuku tu'un ña xini nia

¹ Sakan' na kuii' ndee chaa' ka na sanduxa' ndi'ni ndo' xa'a' ña ndani ta'an' ndo', te sakan' tu xa'a' ña chuun ña xaxa' Espiritu Santo nuu' ndo'. Ndisu sanduxa' ndi'ni ka ndo' xa'a' ña ka'an tiakú ndo' tu'un Ndiosí. ² Kuachí ndii, ne ka'án tu'un ña xini nia ndii, xiin' Ndiosí ndatu'un' nia, te süu' xiin' ne nakayá xa'a' Jesús ndatu'un' nia. Sakan' ña köo' ne yivi' kuví kundani ña ka'án ne jaan', kuachí ndii ña yoo si'e ña xini mii' kuiti' Ndiosí ka'án nia xiin' ña ndiee' Espiritu Santo. ³ Ndisu ne ka'án tiakú tu'un Ndiosí ndii, xiin' ne nakayá xa'a' Jesús ka'án nia te kua'nu ka ne jaan' nuu' ichi' a, te sandieni tu ña'a' nia nuu' ichi' a, te sakan' tu te saki'ví ña'a' nia kii' ndo'o' ne jaan'. ⁴ Te ne ka'án tu'un ña xini nia ndii, mii' kuiti' nia chindiee' a te kua'an kua'nu nia nuu' ichi' Ndiosí. Ndisu ne ka'án tiakú tu'un Ndiosí ndii, chindiee' nia ne nakayá xa'a' Jesús te kua'nu tu ne jaan' nuu' ichi' a. ⁵ Xa'a' a jaan' na kuní yu'u ña ka'an sakuu' ndo'ó tu'un ña xini ndo', ndisu ña kuní ndiee' ka i ndii, ña ka'an tiakú ndo' tu'un Ndiosí. Sakan' ña, ña va'a ka nduu' a jaan' te sakan' ña ka'án e' tuku tu'un ña xini e' kii' köo' ne sanakuachi' ña ka'án e' jaan', te chindiee' a ne nakayá xa'a' Jesús.

⁶ Ñani ta'an' i, saa e' kuenta ndii, ku'un i mii' ndiee' ndo' te ka'an ndoso' i nuu' ndo' xiin' tu'un ña xini ndo' ndii, kuäsa' chindiee' xachi' a ndo'ó. Ndisu naa' ka'an i xiin' ndo' xiin' ña satuví Ndiosí nuu' i, uun naa' ka'an i xiin' ndo' xiin' ña xini tuni ña xini mii' kuiti' Ndiosí, uun naa' ka'an i xiin' ndo' xiin' ña ka'án tiakú i tu'un Ndiosí, uun naa' ka'an i xiin' ndo' xiin' ña ndixa xa'a' Jesús, ña jaan' ndii, chindiee' a ndo'ó. ⁷ Naa kuu' tun' yoo' xiin' ñuu' ndii, küvi nakuni e' ndee nuu' yaa ka'án i'in a naa' iin ndaa'

nduu' ndusu a. ⁸ Te naa' t̄ivi kaxi' iin te x̄in' ndachuun', tun' nich'i' kii' kua'an ra mii' yoo ñu'u ndii, ndee iin te x̄in' ra s̄akoo' tu'va xiin' mii' te k̄unta'an' ra. ⁹ Sakan' tu xka'ndia naa' ka'an ndo'ó iin tu'un ña k̄oo' kundani, ¿saa kuvi kundani ne yivi' yoo nduu' a ka'an ndo'? Ndee naa xiin' tachi' kuji' ka'an ndo'. ¹⁰ Xini e' ndii, yoo kua'a' nuu' tu'un iin yivi', te sakuu' ña jaan' ndii, xa yoo xa yoo ndusu xa'a' i'in a. ¹¹ Ndisu naa' xini yu'u ndee ña kuni kachi tu'un jaan' ndii, ndee naa te tuku' kunduu i nuu' ne ka'an tu'un jaan', te ne jaan' ndii, ndee naa ne tuku' kunduu ña nuu' i xa'a' ña kundani i tu'un ña ka'an ña. ¹² Sakan' na kiii' ndo'ó ndii, xa'a' ña xikán va ini ndo' chuun ña xaxa' Espiritu Santo nuu' e' ndii, kakan va tu ini ndo' te kumi' ndo' kua'a' ka ña chindiee' ne nakaya xa'a' Jesús te kua'nu ka ndo' nuu' ichi' a.

¹³ Xa'a' a jaan' na yoo ka ka'an tu'un ña xini ña jaan' ndii, na kakan ña ña xini tuni nuu' Ndiosí, te kuvi sanakuachi' ña tu'un jaan' kii' ka'an ña a. ¹⁴ Kuachi ndii, naa' ka'an yu'u xiin' Ndiosí xiin' tu'un ña xini i ndii, tee' ndee xini espíritu i ña ka'an i xiin' Ndiosí jaan', ndisu ña xanini i ndii, kundani xachi' a ña ka'an i xiin' tu'un jaan'. ¹⁵ ¿Ndee ña kuni a saa i naa' sakan'? Ka'an i xiin' Ndiosí xiin' espíritu i, te ka'an tu i xiin' Ndiosí xiin' ña xanini i. Kata i yaa nuu' Ndiosí xiin' espíritu i, te kata tu i yaa jaan' xiin' ña xanini i. ¹⁶ Kuachi ndii, naa' xaka'nu' ndo'ó Ndiosí xiin' tu'un ña xaxa' Espiritu Santo, te xini so'ó iin ne xika' ichi' Jesús, ne kundani tu'un jaan' ndii, kuvi ka'an ña: “Sakan' na kunduu a”, kii' taxi' ndo' ña chindani Ndiosí, sakan' ña kundani ña ndee ña ka'an ndo'. ¹⁷ Kii' taxi' ndo' ña chindani Ndiosí ndii, va'a ya'a xaa' ndo', ndisu chindiee' a inga ne yivi'.

¹⁸ Te yu'u ndii, taxi' va i ña chindani Ndiosí xa'a' ña ka'an chito ka i tu'un jaan' te sakan' sakuu' ndo'ó. ¹⁹ Ndisu

mii' nakayá e' xa'a' Jesús ndii, ndee chaa' ka ña ka'an i u'un ta'an yu'u' tu'un ña kuví kundani e' te sakan' kuví chindiee' i inga ne yivi', te sakan' ña ka'an i uxí mí yu'u' tuku nuu' tu'un ña koo' kundani.

²⁰ Ñani ta'an i, kaniñi ndo' naa xanini ne kuachi' kuali', süü' jaan' ndii kanini ndo' ndee naa ne xixa ini nuu' ichi' Jesús. Te sakan' tu kuu ndo' ndee naa ne kuachi' kuali' ne xini xa'a' ña nia'a. ²¹ Yoso' tu'un ndei' Ndiosí nuu' tutu a mii' ka'an a ndii:

Ne yivi', ne nduu' kuenta i kaa' ndii,
xiin' tu'un ña ka'an inga ne yivi' ka'an i xiin' nia,
te ka'an tu i xiin' nia xiin' tu'un ne kuaxi tuku xaan'.
Ndisu ni ndee sakan' ndii,
täxi so'o nia ña ka'an i, kachi xto'o e'.

²² Sakan' na kuu', ña ka'an e' tu'un ña xini e' ndii, kuenta ña nia'a Ndiosí nuu' ne ini xini Jesús nduu' a, te süü' xa'a' ña va'a ne ini xini Jesús nduu' a. Ndisu ña ka'an tiakú e' tu'un Ndiosí ndii, kuenta ña nia'a a nuu' ne ini xini Jesús nduu' a, te süü' xa'a' ña va'a ne ini xini Jesús nduu' a. ²³ Süü' jaan' ndii, naa' ndiee' ti'vi sakuu' ndo'ó mii' nakayá ndo' xa'a' Jesús, te ka'an tu ndo' tu'un ña xini ndo', te ko'ni ne xaa' nuu' ichi' Jesús, uun iin ne ini xini Jesús ndii, ka'an ne jaan' ña ne loco nduu' ndo'ó na xaa' ndo' sakan'. ²⁴ Ndisu naa' ndiee' ti'vi sakuu' ndo'ó mii' nakayá ndo' xa'a' Jesús, te sakuu' tu ndo' ka'an tiakú tu'un Ndiosí, te ko'ni ne xaa' nuu' ichi' Jesús, uun ne ini xini Jesús ndii, ki' kunj so'o nia ña ka'an ndo' jaan' ndii, nakuni nia ña ne ndiso' kuachi nduu' nia nuu' Ndiosí, te xata'an ña katun' ña'a' Ndiosí xa'a' kuachi nia jaan'. ²⁵ Te natuvi tu ña yoo si'e nimá nia, xa'a' a jaan' na vikuiin xiti' nia nuu' Ndiosí te saka'nu' ña'a' nia, te ka'an nia ña ndixa xna'a ndii, yoo Ndiosí tein ndo' mii' nakayá ndo' xa'a' Jesús.

Kuni a saka'nu' va'a e' Ndiosí mii' nakayá e' xa'a' Jesús

²⁶ Ne ta'an' i, xa'a' a jaan' na kii' nakayá ndo' ndii, kuvi kata sava ndo' yaa nuu' Ndiosí, te sava tu ndo' kuvi sania'á tu'un a, te sava tuku ndo' kuvi ka'an yoo nduu' ña ni nia'a Ndiosí nuu' ndo', uun ka'an ndo' tu'un ña xini ndo', te kuvi tu sanakuachi' sava ndo' tu'un jaan'. Ndisu sakuu' ña xaa' ndo' jaan' ndii, na saa ndo' a te sakua'nu' ta'an' ka ndo' nuu' ichi' Jesús. ²⁷ Naa' ka'an sava ndo' tu'un ña xini ndo' ndii, na ka'an uvi ta'an kuiti' ne yivi' a, uun ndee uni ta'an nia. Te xa ka'an xa ka'an nia a, te kuni tu a ña sanakuachi' iin ne yivi' ña ka'an ne jaan'. ²⁸ Te naa' koo' ne kuvi sanakuachi' tu'un ña ka'an ne jaan' ndii, ndee chaa' ka koo taxin' yu'u' nia mii' nakayá ndo' xa'a' Jesús, te na ka'an nia ña jaan' xiin' nimá kuiti' nia nuu' Ndiosí.

²⁹ Te sakan' tu ne ka'an tiakú tu'un Ndiosí ndii, na ka'an uvi ta'an, uun ndee uni ta'an kuiti' nia. Te sava nia kuni so'o ña ka'an ne jaan', te kuvi kundani nia saa kuni a saa nia ña jaan'. ³⁰ Te naa' nia'á Ndiosí yoo ka nduu' a nuu' inga ne ndu'u' ikan' ndii, na vikuiin ne ka'an jaan', te taxi nia ña ka'an inga nia ña ni satuvi' Ndiosí nuu' nia. ³¹ Sakan' te kuvi ka'an tiakú i'in ndo'ó, ne kuvi ka'an tiakú tu'un Ndiosí kii' kuni a ka'an ndo' a, te kuvi tu kuni so'o sakuu' ndo', te kuvi ni tu sandieni ta'an' ndo'. ³² Kuachi' ndii, ne ka'an tiakú tu'un Ndiosí ndii, kumi' nia ndiee' nuu' ña jaan', te kuvi ka'an nia a amaa ka kuni mii' nia. ³³ Sakan' ña Ndiosí ndii, süu' ña sasana' yoo' nduu' a, süu' jaan' ndii natandiee' mani' a yoo'.

Saa xaa' tu sakuu' ti'vi sakuu' xaan' mii' nakayá ne nduu' kuenta Jesús, ³⁴ kuni a ña na kundiee taxin' ña'a' kii' nakayá ndo' xa'a' Jesús, sakan' ña koo' ndei' ña ka'an nia, süu' jaan' ndii kuni a ña koo taxin' nia naa ka'an tu'un ndei' Ndiosí. ³⁵ Naa' yoo ña kuni ndatu'un' nia ndii, na ndatu'un' nia ii' nia vi'e nia, sakan' ña ka'an va kaa' a ña ka'an iin ña'a' mii' nakayá e' xa'a' Jesús.

³⁶ ¿Ñáá xanini ndo'ó ña suvi ndo' nduu' ne ni nata'vi' xini' tu'un Ndiosí, te xa ndo'ó kuiti' tu nduu' ne ni xini so' o a? ³⁷ Naa' yoo ka tuu ña kuvi ka'an tiakú nia tu'un Ndiosí, uun tuu nia ña kumi' nia ña chuun ña xaxa' Espiritu Santo ndii, na nakuni nia ña xto' o e' nduu' ña ka'an chuun' xiin' i, te ke' i i ña yo' o. ³⁸ Ndisu naa' nakuni yoo ka ña xto' o e' nduu' ña ka'an chuun' xiin' i, te ke' i i ña yo' o' ndii, sakan' tu ne jaan' ndii, nakuni ña' a' xto' o e' jaan'.

³⁹ Ne ta'an' mani' i, sakan' na kuii' ndo'ó ndii, kuní a ña sanduxa' ka ndo' ña ka'an tiakú ndo' tu'un Ndiosí, te nakasi ndo' nuu' ne ka'an tu'un ña xini nia. ⁴⁰ Ndisu kuní a ña sakuu' ña xaa' ndo' ndii, na saa va'a ndo' a, te na saa yukun tu ndo' a.

15

Ni natiaku Cristo

¹ Ne ta'an' i, vitin ndii kuni sanaka'an' i ndo'ó xa'a' tu'un va'a ña xa ni ka'an ndoso' i nuu' ndo', te ni natiin ndo' a, te ita' ni' i ndo' saa ka'an a ndee vitin. ² Te sakan' tu xiin' ña ka'an tu'un va'a jaan' kuvi kaku ndo' nuu' kuachi ndo' naa' kuita ni' i na ita' ni' i ndo' nuu' ña ka'an a saa nii' ni sania'á i ndo'ó. Te naa' kuäsa' ndii, ni natiin saka ndo' a.

³ Kuachi ndii xi'na ka ni sania'á i ndo'ó tu'un va'a ña ni natiin tu mii' i ña ni xi' i Cristo xa'a' kuachi e', te ni saxinú a ña yoso' nuu' tutu Ndiosí xa'a' a, ⁴ te ni kuxi tu ña' a' ne yivi' tixin ñu' u', te ni sanatiaku ña' a' Ndiosí kivi' ña uni, te ni saxinú a ña yoso' nuu' tutu Ndiosí xa'a' a, ⁵ te ni tui a nuu' Pedro, ikan' te ni tui ni tu a nuu' sakuu' inga te uxí uvi te nda' a' xa'a' a. ⁶ Te ni ya' a, te ni tui a nuu' ya' a u'un ciento ne ta'an' e', ne xika' ichi' a. Te ki'in' ne jaan' ndii, kusaa' tiaku ka nia ndee vitin, te sava tuku nia xa ni xi' i. ⁷ Te ni ya' a ka, te ni tui ni tu a nuu' Jacobo, te ni ya' a ka sie, te ni tui a nuu' sakuu' te ni tianu' a sania'á ichi' a.

⁸ Te ndi'i' ndoso', te ni tuvi tu a nuu' yu'u, te nduu' ndee naa iin te kuañu'u, te ni tuvi kii' xa ni xka'ndia kivi' ña tuvi ra. ⁹ Kuachi ndii yu'u nduu' te lulu ma'á ka te tianu' Jesús sania'á ichi' a, te ndee xäta'an ña kunani' i te tianu' a, sakan' ña ni sando'o' va i ne nakayá xa'a' Ndiosí. ¹⁰ Ndisu xa'a' a ña ndani mii' Ndiosí yu'u na nduu' i te ni tianu' Jesús sania'á ichi' a, te ña ndani mii' Ndiosí yu'u ndii, ni natiin' saka e, süu' jaan' ndii xa xachuun' kua'a' ka i xiin' a te sakan' sakuu' te tianu' Jesús jaan'. Ndisu süu' xiin' ña ndiee' mii' i xaa' i chuun jaan', süu' jaan' ndii xiin' ña ndiee' ña xamaní' va Ndiosí yu'u xaa' i sakuu' a. ¹¹ Sakan' na kuii' köo' a xaa' a yoo ni ka'an ndoso' tu'un va'a jaan' nuu' ndo', naa' yu'u, uun naa' inga te ni tianu' Jesús jaan', sakan' ña iin kachi sania'á ndu a te sakan' ni natiin ndo'ó a.

¹² Te ndii, naa' xa'a' ña ni sanatiaku Ndiosí Cristo tein ne ni xi'i ka'an ndoso' ndu ndii, ¿ndichun na ka'an sava ndo'ó ña natiaku ne yivi' kii' kuví nia? ¹³ Sakan' ña naa' natiaku ne yivi' kii' kuví nia ndii, ni ndee Cristo ni natiaku naa' sakan' nduu' a. ¹⁴ Te naa' ni natiaku Cristo ndii, ña saka kuäsa' kuní nduu' ña ka'an ndoso' ndu naa' sakan' nduu' a, te ña saka nduu' tu ña ini ndo'ó xini ña'a' ndo'. ¹⁵ Te naa' ndixa xna'a natiaku ne yivi' kii' kuví nia ndii, te xini xa'an' ndiee' yu'u' xa'a' Ndiosí nduu' ndu, sakan' ña ka'an ndoso' ndu ña ni sanatiaku a Cristo. Ndisu naa' ndixa xna'a sanatiaku Ndiosí ne yivi' kii' kuví nia ndii, ni sanatiaku tu a Cristo. ¹⁶ Kuachi ndii, naa' ndixa xna'a sanatiaku Ndiosí ne yivi' kii' kuví nia ndii, ni sanatiaku tu a Cristo. ¹⁷ Te naa' ni sanatiaku Ndiosí Cristo ndii, ña saka nduu' tu ña ini ndo'ó xini ña'a' ndo', te kusaa' ndiso' ka ndo' kuachi ndo' nuu' Ndiosí. ¹⁸ Te sakan' tu ne ndikún ichi' Jesucristo, ne ni xi'i ndii, ni ndoñu'u' saka nia naa' sakan' xna'a nduu' a. ¹⁹ Naa' xa iin yivi' yo'o' kuiti' ndiatu' ini e' xa'a' Cristo, te köo' ña natiaku e' jaan' naá kivi' ndii,

ne ndo'o' saka kua'a' so' o nduu' e' naa' sakan'.

²⁰ Ndisu vitin ndii, xa ni natiaku xna'a Cristo tein ne ni xi'i, te suvi a nduu' na ni natiaku nuu' nuu' sakuu' yoo', ne natiaku tu saa Ndiosi kita'an. ²¹ Kuachi ndii xa'a' kuachi iin ndaa' kuiti' te yivi' xi'i ne yivi' iin yivi', sakan' tu xa'a' iin ndaa' kuiti' tu te yivi' natiaku e' kii' kuvu' e'. ²² Sakan' na xa'a' kuachi na ni xaa Adan xi'i tu sakuu' ne yivi' iin yivi', sakan' tu xa'a' na ni natiaku Cristo ndii, sakuu' e' koo kivi' nuu' na koo' kivi' ndi'i' saa Ndiosi. ²³ Ndisu i'in e' natiaku saa Ndiosi amaa ka kuni mii' a, xi'na Cristo ni sanatiaku a, te kii' nandiko' Cristo jaan', te sanatiaku tu a yoo', ne nduu' kuenta a. ²⁴ Te ikan' kuaxi na ku'un ndiko' na saxinu Cristo chuun nuu' a, te sanakua'a a na xa'ndia chuun' a jaan' nda'a' yuva' e' Ndiosi kii' ndi'i' sandoo' kui'e xachi' a sakuu' ne xa'ndia chuun', xiin' sakuu' ne kumi' ndiee' te xa'ndia chuun' nia, xiin' sakuu' na ndiee' na ndiva'a. ²⁵ Kuachi ndii kuni a na ka'ndia chuun' Cristo ndee ndi'i' sandoo' kui'e xachi' a sakuu' na ndasi' ta'an' xiin' a. ²⁶ Te na kumi' ndiee' nuu' na xa'ni' yoo' nduu' na ndasi' ta'an' xiin' e', na sandoonu'u' a so' o' ndi'i'. ²⁷ Sakan' na ni taxi Ndiosi viko ni'i' Cristo sakuu' na yoo. Te kii' ka'an na ni taxi Ndiosi viko ni'i' Cristo sakuu' na yoo ndii, siuu' kuni kachi a na viko ni'i' tu Cristo ndee mii' Ndiosi. Kuachi ndii mii' Ndiosi ni taxi te viko ni'i' Cristo sakuu' na jaan'. ²⁸ Ndisu kii' ndi'i' sakuu' na jaan' viko ni'i' Cristo ndii, sakan' te xa mii' Cristo, si'e a, taxi na viko ni'i' na'a' Ndiosi, sakan' na mii' a ni taxi te viko ni'i' Cristo sakuu' na jaan'. Sakan' te iin ndaa' mii' kuiti' Ndiosi ka'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' sakuu' nuu' na yoo.

²⁹ Naa' kandixa' sava ndo'o' na natiaku e' kii' kuvu' e' ndii, ne yivi', ne chichi' xa'a' ne xa ni xi'i' ndii, kuvu' xachi' chindiee' na'a' nia naa' sakan' te natiaku ne ni xi'i. Koo' ndee iin xa'a' na kuchi nia xa'a' ne ni xi'i' jaan' naa' sakan' nduu' a. ³⁰ Te koo' tu ndee iin xa'a' na sakukuein' xiin'

mii' ndu'u saa kivi' kua'an xa'a' ichi' Jesús naa' nātiaku ne ni xi'i. ³¹ Ne ta'an' i, ka'án kaxi' i xiin' ndo' ña saa kivi' sakukuein' xiin' mii' i xa'a' ichi' Jesús xa'a' ña va'a kuni nimá i xa'a' ña ni xaa xto'o e' Jesucristo xa'a' ndo'. ³² Kii' ni xika i ñuu Éfeso ndii, ni kaní ta'an' kuento i xiin' kua'a' ne yivi', ne nduu' ndee naa kiti' iku'. Naa' ndixa xna'a ña nātiaku ne ni xi'i ndii, koo' xachi' xata' a jaan'. Ndee chaa' ka saa e' naa ka'án ne yivi' ndii: “Kuxi e', te ko'o e' vitin, te tiaan kuví e'.” Sakan' kachi nia. ³³ Küni xa'an' xiin' mii' ndo': “Ña ndiaka' ta'an' ndo' xiin' ne xini xa'an' jaan' ndii, sativi' nia ña va'a ña xi xaá ndo'.” ³⁴ Naxinaá kaxi' ndo' ini ndo', te saa ka ndo' kuachi nuu' Ndiosí, kuachi ndii, sava ndo'ó ndii, ndee Ndiosí xini ndo'. Ka'án i sakan' te ka'an nuu' ndo'.

Ka'án Pablo saa nātiaku e' saa Ndiosí

³⁵ Ndisu tee' kuein' ndatu'un' sava ndo'ó yu'u ndii: “¿Saa tu nātiaku ne ni xi'i? ¿Te xiin' ndee nuu' ñu'u' nde'i nātiaku nia?”, kachi ndo'. ³⁶ Ne küu' kaxi' xna'a nduu' ndo', sakan' ña kuni a ña kuví iin tikin' ña nuu' kii' chi'i e' te nata'vi' a. ³⁷ Te ña chi'i e' ndii, süu' itun' a tun' nakun jaan' nduu' nu', süu' jaan' ndii tikin' kuiti' a chi'i e', naa' ndikin' trigo nduu' a, uun naa' ndee ndiaa ka nuu' inga tikin' chi'i e'. ³⁸ Ndisu mii' Ndiosí nduu' ña taxi' itun' tikin' jaan' saa xtani mii' a koo tun' jaan', te xa siin' xa siin' iin' itun' ni taxi Ndiosí xa'a' i'in tikin'. ³⁹ Süu' xa iin ndaa' nuu' kuu' sakuu' ñu'u' nde'i, süu' jaan' ndii xa iin kuu' ñu'u' nde'i ne yivi', te xa iin kuu' tu ñu'u' nde'i kiti', te xa iin kuu' ni tu ñu'u' nde'i tjaka', te sakan' tu xa iin kuu' ñu'u' nde'i saa. ⁴⁰ Te sakan' tu xa tukü ni xa'a Ndiosí ña yoo ndivi' te sakan' ña yoo nuu' ñu'u' iin yivi', ndisu xa siin' ndatun' ña yoo ndivi', te xa siin' tu ndatun' ña yoo nuu' ñu'u' iin yivi'. ⁴¹ Te sakan' tu xa siin' yi'é ñu'u, te xa

siin' ni tu yil'é yoo', te xa siin' ka ni tu yil'é tiuun'. Kuachi ndii, i'in tiuun' ndii, xa yoo xa yoo siin' saa yil'é ri'.

⁴² Iin kachi saa tu Ndiosí xiin' ñu'u' nde'i e' kij' kuví e', te natiaku e' ndii. Ñu'u' nde'i e', ña kua'an tixin ñu'u' ndii, ña te'i nduu' a, ndisu ñu'u' nde'i e', ña natiaku nuu' Ndiosí ndii, ña koo' kivi' te'i kunduú a jaan'. ⁴³ Ñu'u' nde'i e', ña kua'an tixin ñu'u' ndii, ña kuäsa' kuní nduu' a, ndisu ñu'u' nde'i e', ña natiaku saa Ndiosí ndii, ña ndatun' xava'a kunduú a. Ñu'u' nde'i e', ña kua'an tixin ñu'u' ndii, koo' ka ndiee' a, ndisu ñu'u' nde'i e', ña natiaku saa Ndiosí ndii, koo kua'a' ña ndiee' a. ⁴⁴ Ñu'u' nde'i e', ña kua'an tixin ñu'u' ndii, kuenta iin yivi' kaa' nduu' a jaan', ndisu ñu'u' nde'i e', ña natiaku saa Ndiosí ndii, kuenta ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí kunduú a jaan'. Sakan' ña naa' yoo ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta iin yivi' ndii, yoo tu ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí.

⁴⁵ Sakan' tu yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: “Te Adán, te ni yoo ña nuu' ndii, Ndiosí ni taxi kivi' ñuu ra.” Ndisu Adán, te ni yoo ña uvi, ña nduu' Jesús ndii, Espíritu ña taxi kivi' ñuu e' nduu' a. ⁴⁶ Ndisu süu' xi'na ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí, kumi' e', süu' jaan' ndii xi'na ka ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta iin yivi', kumi' e', sakan' vi' te natiin e' ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí. ⁴⁷ Te yivi', te ni yoo ña nuu' ndii, kuenta iin yivi' ni nduu ra, ndisu te yivi', te uvi, ña nduu' xto'o e' Jesús ndii, kuenta ndivi' nduu' a. ⁴⁸ Ñu'u' nde'i yoo', ne yivi' iin yivi' ndii, nakuitá xiin' ñu'u' nde'i Adán, te ni xa'a Ndiosí xiin' ñu'u' kuiti'. Te ñu'u' nde'i, ña nduu' kuenta ndivi' ndii, nakuitá a xiin' ñu'u' nde'i ña kumi' Jesús ndivi'. ⁴⁹ Te saa nii' nakuitá ñu'u' nde'i e' xiin' ñu'u' nde'i te yivi', te ni xa'a Ndiosí xiin' ñu'u' kuiti' ndii, nii' sakan' tu nakuitá ñu'u' nde'i e' xiin' ñu'u' nde'i ña kumi' Jesús ndivi'. ⁵⁰ Te kuni ka'an i xiin' ndo'ó, ñani ta'an i ndii, ñu'u' nde'i xiin' ní' ndii, kivi' kundiee a

mii' xa'ndia chuun' Ndiosí, te ni ndee kúvi tu ko'ni ñu'u' nde'i, ña te'i jaan', mii' kōo' kivi' te'i ña'a jaan'.

⁵¹ Te vitin kuní yu'u' ña kundani ndo' iin ña yoo si'e, ña xiní iin ndaa' mii' kuiti' Ndiosí. Süu' sakuu' e' kuvi, ndisu sakuu' e' ndii, nama a ñu'u' nde'i e' saa Ndiosí. ⁵² Te ña jaan' ndii, numi' va xka'ndia a ndee naa kii' nakuaní e' iin xa'a' te nakoto'ni' kuiti' e' kii' ndi'i nde'i ndachuun' tun' nichí so'o' ndi'i'. Sakan' ña kivi' so'o' ndi'i' jaan' ndii, nde'i ndachuun' tun' nichí, te ne ni xi'i ndii, natiaku ña xiin' ñu'u' nde'i ña kōo' kivi' kuvi ka. Te yoo', ne tiaku kii' sakan' ndii, nama Ndiosí ñu'u' nde'i e'. ⁵³ Sakan' ña kuní a ña nama Ndiosí ñu'u' nde'i e', ña te'i kaa', te kōo' kivi' te'i ka a. Te sakan' tu nama Ndiosí ñu'u' nde'i e', ña xi'i kaa', te kōo' kivi' kuvi ka a.

⁵⁴ Te kii' xa ni nama Ndiosí ñu'u' nde'i e' kaa', te kōo' kivi' te'i ka a, xiin' kii' xa ni nama tu a ñu'u' nde'i e' kaa', te kōo' kivi' kuvi ka a ndii, sakan' te xinu tu'un Ndiosí mii' ka'an a ndii: “Te ña kumi' ndiee' nuu' ña xa'ni' yoo' ndii, xa ni ndoñu'u' xachi' a xa'a' ña ni kanando e' xiin' ña ndiee' Ndiosí. ⁵⁵ Yo'ó, ña xa'ni' rain, ¿mii' kua'an ña kanando un' ndu? Yo'ó, yavi ndii rain, ¿mii' kua'an ña sando'o' un' ndu ndee naa kii' xaxi' tisu'ma?” ⁵⁶ Sakan' ña kuachi e' nduu' ndiee' ña xa'ni' jaan', te sando'o' a yoo', te ña ndiee' kuachi e' nduu' tu'un nde'i Ndiosí. ⁵⁷ Ndisu chindani Ndiosí ña xa ni taxi a ña ni kanando e' ña xa'ni' jaan' xa'a' ña ni xaa xto'o e' Jesucristo xa'a' e'.

⁵⁸ Ñani ta'an' maní i, xa'a' a jaan' na kuní a ña kua'an na kua'an ndo' ña kuita ni'i va ndo' nuu' ichi' Jesús. Te kua'an na kua'an tu ndo' ña xaa' ndo' chuun nuu' xto'o e' jaan', sakan' ña xiní ndo' ña chuun nuu' xto'o e', ña xaa' ndo' jaan' ndii, xaa' saka ndo' a.

16

Kaya ne ini xini Jesús ndiee' ñuu Corinto xu'un' te chindiee'

nĭa ĭngā ne ĭnĭ tū xini Jesús

¹ Te vitĭn kuni ka'an ĭ xa'a' ñā kayá xu'un' te chĭndĭee' ndo' ĭngā ne nduu' kuenta Jesús ndii, saa ndo' a saa niĭ' nĭ ka'an chuun' ĭ xiin' ne nakayá xa'a' Jesús, ne ndĭee' ñuu Galacia. ² Te ĭ'ĭn ndo'ó ndii, ĭ'ĭn kivi' nuu' xa'a' ximana xtā'ni' siin' ndo' chaa' xu'un' ñā xiku'ún ya'vi' ndo' kĭĭ' xachuun' ndo', te taxa'a ndo' a. Sakan' te kĭĭ' xaa ĭ ndii, nākaya ki'ĭ' ka ndo' ñā jaan'. ³ Te kĭĭ' xaa ĭ mii' ndĭee' ndo' ndii, ke'ĭ ĭ ĭin tutu taxĭ ĭ nda'a' ne nĭ nakaxĭn ndo', te ku'un nĭa ñuu Jerusalén xiin' xu'un' ñā nĭ kaya ndo' jaan', te tĭ'vi' ñā'a' ĭ ĭkan'. ⁴ Te naa' kunĭ a ñā ku'un tū yu'u xiin' ne jaan' ndii, ku'un ĭ xiin' nĭa.

Ka'an tunĭ Pablo ñā ku'un ra ñuu Corinto

⁵ Kĭĭ' ndĭ'ĭ xka'ndĭa ĭ ñu'u' Macedonia, sakan' te ku'un ĭ mii' ndĭee' ndo', sakan' ñā xĭ'na ka ĭkan' kunĭ a xka'ndĭa ĭ. ⁶ Tee' kuein' ndoo ĭ ĭin xa'a' mii' ndĭee' ndo', uun kuein' ĭkan' ndu'u' ĭ ndee xka'ndĭa yoo' ñā vixĭn, te kuvĭ chĭndĭee' ndo' yu'u, te ku'un ĭ mii' kunĭ a ku'un ĭ. ⁷ Kuachi ndii, kúnĭ ĭ ñā xka'ndĭa xaa kuitĭ' ĭ mii' ndĭee' ndo' vitĭn, süu' jaan' ndii kunĭ ĭ ñā ndoo ĭ mii' ndĭee' ndo' ndia'vi' kivi' naa' nĭ kunĭ xto'o e'. ⁸ Ndisu ndoo ĭ ñuu Éfeso yo'o' ndee tondĭa vĭko' Pentecostés, ⁹ sakan' ñā yoo kua'a' va ne kuni kunĭ so'o tu'un Ndiosĭ ñuu yo'o', te va'a va kivi' nduu' a te ka'an ndoso' ĭ tu'un a jaan', tee' ndee yoo kua'a' tu ne ndasi' yu'u.

¹⁰ Te naa' xaa Timoteo mii' ndĭee' ndo' ñāa' ndii, koto ñā'a' ndo', te va'a kunĭ ra kundu'u' ra xiin' ndo', sakan' ñā te xaa' chuun nuu' xto'o e' nduu' tū te jaan' ndee naa yu'u. ¹¹ Te xa'a' a jaan' na kiii' ndee ĭin ndo' ká'an kui'e xa'a' ra, süu' jaan' ndii chĭndĭee' ñā'a' ndo' te kuvĭ ya'a ra ku'un manĭ' ra, te kuvĭ xaa nata'an' ra xiin' ĭ mii' xika' ĭ yo'o'. Sakan' ñā ndiatu' ĭ ñā kixĭn ra xiin' ĭngā ñani ta'an' e'.

¹² Te te nduu' ñani e' Apolos ndii, ni ka'an nda'vi va i xiin' ra ña ku'un na ra mii' ndiee' ndo' xiin' inga ñani ta'an' e', te ni xiin xachi' ra ku'un ra vitin, ndisu ku'un ra tukū ichi' kii' kunia'a ra.

Ti'vi' Pablo cha'an' ne ndikún ichi' Jesús, ne ndiee' ñuu Corinto

¹³ Ndo'ó, ne ta'an' i ndii, ku'un naa ñu'u' tu'va iní ndo', te kujta ni'i naa ita' ni'i tu ndo' nuu' ña iní ndo' xini ndo' Jesús, te sakan' tu na kujxa naa xixa' ka ni tu iní ndo' nuu' ichi' a, te na kaka ni'i ndituni tu ndo'. ¹⁴ Te sakuu' ña xaa' ndo' ndii, saa ndo' a xa'a' ña ndani ta'an' ndo'.

¹⁵ Ñani ta'an' i, xini kaxi' ndo'ó ña ne vi'e Estéfnas ndii, ne ni natiin nuu' tu'un va'a xa'a' Jesús ñuu Acaya nduu' nia, te xini tu ndo' ña ni chindiee' kua'a' tu nia ne nduu' kuenta Jesús xiin' e'. ¹⁶ Ka'an nda'vi yu'u xiin' ndo' ña saxinu ndo' ña ka'an ne yivi', ne nduu' ndee naa ne jaan', te sakan' tu sakuu' ne chindiee' xiin' ne xachuun' u'vi tu ndee naa ne jaan' nuu' chuun xa'a' xto'o e'. ¹⁷ Va'a va kuni i ña ni kixin ne ni kiee mii' ndiee' ndo' mii' ndu'u i yo'o', te nduu' Estéfnas, xiin' te nduu' Fortunato, xiin' te nduu' Acaico, sakan' ña xa ni kuini i vitin, tee' ndee küvi kuni nduchi' nuu' i ndo'ó. ¹⁸ Sakan' ña ni saki'vi nia nimá i te sakan' tu nimá ndo'ó. Te ne yivi', ne nduu' naa ne jaan' ndii, kuni a ña tiin mani' ña'a' ndo'.

¹⁹ Sakuu' ne nakayá xa'a' Jesús, ne ndiee' nda'a' ñu'u' Asia ndii, ti'vi' nia cha'an' ndo'. Te ñani e' Aquila xiin' ku'va e' Priscila xiin' sakuu' ne nakayá xa'a' Jesús vi'e nia ndii, ti'vi' kua'a' tu ne jaan' cha'an' ndo' kuenta xto'o e'. ²⁰ Te sakan' tu ti'vi' sakuu' ne ta'an' e', ne xika' ichi' Jesús ñuu Éfeso yo'o', cha'an' ndo'. Te chito nuu' ta'an' ndo' kuenta Jesús, te xiin' ña jaan' nakuatu ta'an' ndo'.

²¹ Te cha'an' ndo' ña ti'vi' i nda'a' ndo' yo'o' ndii, mij' yu'u, te nduu' Pablo, ke'i a xiin' nda'a' i.

²² Naa' ndäni yoo ka nduu' ne yivi' xto'o e' Jesucristo ndii, na nacha'an nia saa Ndiosí. Te xto'o e' ndii, xa kuaxi a.

²³ Te na sañu'u' na xto'o e' Jesucristo sakuu' ndo'ó. ²⁴ Te ndani i sakuu' ndo'ó xa'a' a ña iin ndaa' nduu' e' xiin' xto'o e' Jesucristo jaan'. Sakan' na kunduu a.

El Nuevo Testamento en el Mixteco de Ayutla
Mixtec, Ayutla: El Nuevo Testamento en el Mixteco de Ayutla New
Testament

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ayutla Mixtec

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun
2022

7e4f3497-fb83-5234-ac91-e00e1d534904